

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut sociologických studií

Katedra sociologie

Bakalářská práce

2023

Sarah Baráková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

**Panenství a panictví jako stigma? Pohled a vlastní
zkušenosti sexuálně nezkušených**

Bakalářská práce

Autor práce: Sarah Baráková

Studijní program: Sociologie se specializací Studia současných společností

Vedoucí práce: prof. Mgr. Nela Andresová

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne: 1. 8. 2023

Sarah Baráková

Bibliografický záznam

BARÁKOVÁ, Sarah. *Panenství a panictví jako stigma? Pohled a vlastní zkušenosti sexuálně nezkušených*. Praha, 2020. 57 s . Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut sociologických studií, Katedra sociologie. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Nela Andersová.

Rozsah práce: 101 546 znaků včetně mezek

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá stigmatem pojícím se k panenství a panictví mladých dospělých, dále označovaných jakožto sexuálně nezkušení. Předměty jednotlivých výzkumných otázek jsou stigmatizace ze strany společnosti, osobní zkušenosti se stigmatizací, způsoby zacházení s vlastním stigmatem, reprodukce stigmatizace a vnímání vlastní sexuální nezkušenosti jako stigmatu. V rámci teoretické části jsou vysvětleny pojmy stigma, stigmatizace a sexuální nezkušenost. Také jsou v ní popsány proměny sexuálního chování napříč časem a rešerše dosavadních výzkumů týkajících se daného tématu. V metodologické části je vysvětlen design a průběh kvalitativního výzkumu, jenž vycházel z polostrukturovaných rozhovorů a účastnilo se jej pět žen a pět mužů ve věku 21-25 let heterosexuální či bisexuální orientace, kteří neprožili penilně-vaginální sexuální styk.

Abstract

This bachelor thesis deals with the stigma attached to virginity and virginity of young adults, hereafter referred to as the sexually inexperienced. The subjects of each research question are stigma from society, personal experiences of stigma, ways of dealing with one's own stigma, reproduction of stigma, and perceptions of one's own sexual inexperience as stigma. The theoretical part explains the concepts of stigma, stigmatization and sexual inexperience. It also describes gender stereotypes related to sexual behaviour, how they have changed over time and a review of existing research on the topic. The methodological section explains the design and conduct of the qualitative research, which was based on semi-structured interviews and involved five women and five men aged 21-25 of heterosexual or bisexual orientation who had not experienced penile-vaginal sexual intercourse.

Klíčová slova

Stigma, stigmatizace, panenství, panictví, sexuální nezkušenost

Keywords

Stigma, stigmatization, female virginity, male virginity, sexual inexperience

Title/název práce

Virginity as stigma? Perspective and experiences of sexually inexperienced ones.

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala především vedoucí mé bakalářské práce, Mgr. Nele Andresové, za její trpělivost, ochotu a pomoc se zpracováním této práce. Také bych chtěla poděkovat mé rodině a nejbližším za obrovské množství podpory, kterou mi vyjadřovali při psaní této práce. V neposlední řadě chci tímto poděkovat všem účastníkům výzkumu, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout, za jejich důvěru a otevřené sdílení svých zkušeností.

Obsah

Úvod	3
Výzkumné otázky	4
1 Teoretická část	5
1.1 Vymezení základních pojmů	5
1.1.1 Sexuální nezkušenost	5
1.1.2 Stigma	7
1.1.3 Stigmatizace	9
1.2 Teoretické pozadí	11
1.2.1 Proměny sexuálního chování v čase	11
1.2.3 Rešerše dosavadních výzkumů	13
1.4 Reflexe dosavadních poznání	16
2 Metodologická část	18
2.1 Metodologie výzkumu	18
2.2 Realizace výzkumu	19
2.3 Metodologie analýzy dat	21
3 Představení zjištění	25
3.1 Profily respondentů a respondentek	25
3.2 Stigmatizující postoj pozorovaný ve společnosti	26
3.2.2 Dvojitý standard sexuální nezkušenosti	28
3.3 Zkušenosti se stigmatizací	29
3.4 Stigma management	32
3.4.1 Dávání stigmatu najevo	32
3.4.2 Humor	35
3.4.3 Vyhýbavé strategie	35
3.5 Vnímání vlastní sexuální nezkušenosti	36
3.5.1 Stigma	36
3.5.2 Krok v procesu	38
3.5.3 Dar	39
3.6 Reprodukce stigmatizujícího postoje	41
3.6.1 Sexuální nezkušenost u vrstevníků	41
3.6.2 Sexuální nezkušenost potenciálního partnera	43
Závěr	45
Summary	47
Použitá literatura	49
Teze bakalářské práce	52
Seznam příloh	58
Příloha č. 1: Návod rozhovoru (text)	58

Úvod

Panenství je z biologického hlediska pouze fyziologickým stavem ženy, kterou prozatím nebyl prožit penilně-vaginální styk, jenž by porušil její panenskou blánu také označovanou jako hymen. Ze sociálního hlediska byl však tomuto malému kusu tkáně po mnoho staletí, a v některých kulturách stále je, přikládán obrovský význam a jeho zchovalost byla vnímána jako zásadní aspekt, od kterého byla odvozována i hodnota a pověst samotné ženy. Od té bylo požadováno, aby si ho udržela až do manželství a před ním nebyla sexuálně aktivní.

Avšak v důsledku neustálého formování společnosti, v níž od takových dob, proběhly sexuální revoluce, veškerá sexuální aktivita a tím i ztráta panenství byly vyvázány z bariér manželství (Katrňák et. al, 2011).

Na sexuální styk a k němu sdružené praktiky je tak tedy v této době pohlíženo, jako na primárně pudovou záležitost, která je součástí budování potenciálních vztahů mezi lidmi (Katrňák et. al, 2011). Z toho důvodu je také možné se setkávat se sexualitou v každodenním životě, například v reklamě zobrazené v našich telefonech či popkultuře.

Vzhledem k této liberalizaci společnosti by bylo možné se domnívat, že je dnešní společnost velmi tolerantní a již v ní nemůže existovat žádné rozdělení na vhodné či nevhodné chování v oblasti sexuality.

Opak je ale pravdou a u spousty lidí lze stále pozorovat nějaká očekávání a s tím spojené předsudky v situacích, kdy tyto očekávání nejsou naplňovány. Právě společenské představy a standardy je možné považovat za nesplněné v momentě, kdy je člověk v určitém věku, jenž neodpovídá průměru, stále sexuálně neaktivním. Za takových okolností se pak může zdrženlivost od sexuálního života jednoduše stát stigmatem.

Právě z tohoto důvodu bylo za téma této práce vybráno pohlížení na panenství, ale také panictví, optikou stigmatu. Cílem této bakalářské práce je zkoumání stigmatu pojícího se k sexuální nezkušenosti žen a mužů ve věku mezi 19 až 26 lety, kteří se právě ní v takovém věku vymykají standardům společnosti, a jejich případné stigmatizace.

Výzkumné otázky

1. Pozorují nějaké stigma ve společnosti v souvislosti se sexuální nezkušeností? Je možné v nich pozorovat genderové rozdíly?
2. Setkali se někdy s nějakou z forem stigmatizace? Jsou tyto zkušenosti rozdílné mezi gendery?
3. Jakými způsoby zacházejí se stigmatem v sociálních interakcích? Liší se přístupy pro jednotlivé gendery?
4. Reprodukují stigmatizující postoj k sexuální nezkušenosti?
5. Vnímají vlastní sexuální nezkušenost jako stigma? Je zde možné pozorovat rozdíl mezi gendery?

1 Teoretická část

V této části bakalářské práce je obsaženo vymezení základní pojmů, jež jsou klíčové pro její téma. Konkrétně se jedná o pojmy sexuální nezkušenost, pod který je shrnuto panenství i panictví, stigma a následně stigmatizace. Dále je zde představeno teoretické pozadí, jež je utvářeno proměnami sexuálního chování v čase a rešerší, představující doposud provedené výzkumy na dané téma.

1.1 Vymezení základních pojmů

1.1.1 Sexuální nezkušenost

Na sexuální nezkušenost žen neboli také panenství, je nahlíženo z několika hledisek, přičemž každé z nich jej definují jiným způsobem. Z pohledu biologie je určováno takzvaným neporušeným hymenem (Benger & Wenger, 1973), jež je tenký záhyb sliznice uvnitř vaginálního otvoru (Frasier & Makoroff, 2006 podle Hegazy & Al-Rukban, 2012). Hymenem je tak tedy uzavírán poševní vchod (Standring, 2008 podle Hegazy & Al-Rukban, 2012), avšak pouze z části, jelikož je perforován kvůli umožnění odtékání menstruace (Leveno et al. podle Hegazy & Al-Rukban, 2012). Při prvním penilně-vaginálním styku je pak narušen a dochází k jeho roztržení, jehož následkem může být výtok malého množství krve (Zvěřina, 2012).

Právě přítomnost krve u prvního styku je v některých primárně východních civilizacích vnímána za zásadní. Samo o sobě jeho porušení nemá žádný biologický význam či následky, avšak je mu přikládána právě obrovská kulturní hodnota (Hobday & Haury & Dayton, 1997, podle Hegazy & Al-Rukban, 2012). Kupříkladu v kulturách vyznávajících Islám, jestliže manželkou o svatební noci není postřehnutá krev může se stát, že danou ženu zabije (Baum et. al, 1987, podle Hegazy & Al-Rukban). Zabita může být také vlastními bratry, otcem či strýci (Kandela, 1996, podle Hegazy & Al-Rukban). Důvodem je, že Islámem je sex mimo manželský svazek považován za hřích (Smerecnik et. al, 2010, podle Hegazy & Al-Rukban, 2012) a s panenstvím ženy je tak spojována její hrdost a čest. Momentem, ve kterém je tedy pojato podezření, že pannou již před svatební nocí nebyla, zostuzuje taková žena celou svoji rodinu (Kandela, 1996, podle Hegazy & Al-Rukban). V důsledku těchto striktně vyžadovaných hodnot je tedy občas ženami daných kultur podstupována rekonstrukce hymenu neboli také hymenoplastika. Ta bývá vyhledávána například oběťmi znásilnění (Cook & Dickens, 2009, podle Hegazy & Al-Rukban), ale také

čistě za cílem předejití riziku onoho možného násilí vyvolaného, když žena o svatební noci nekrvácí.

Problémem v zakládání panenství na přítomnosti hymenu je skutečnost, že mohou nastat případy, kdy je tkáň natolik elastická, že umožní penetraci bez jejího narušení, a touto optikou by dané ženy byly stále pannami (Cook & Dickens, 2009, podle Hegazy & Al-Rukban). Dále pak také, o čemž hovořil již Reiss, že jeho roztržení je možné i za mnoha jiných okolností a některé ženy se mohou dokonce narodit už bez něho. Tím z těchto důvodů byla dosavadní definice panenství kritizována a byla ním vyjadřována potřeba k jeho predefinování (Reiss, 1960, podle Berger & Wenger, 1973).

K hymenu je však v některých kulturách doposud pojena, jak již bylo řečeno, určitá významná symbolika. Právě ta je jedním z aspektů, jenž již spadají do zkoumání panenství ze sociálního hlediska. Zásadní hodnota však není přikládána panenství ženy pouze v prostředích nám odlišných. Do dnes je u nás výrazně pozorovatelná kupříkladu v křesťanství (Weiss & Zvěřina, 2001), konkrétně již v jeho úplném základu je ve vnímání postavy Panny Marie spojováno její panenství s nevinností a počestností (Blackledge, 2005). V návaznosti na to se lze doposud setkat i v této víře s jedinci, kteří v jejím důsledku uznávají za vhodný sex až v manželském svazku. Dříve bylo dokonce toto vnímání pravidlem a v jeho důsledku bylo dlouhou dobu i v naší euro-americké kultuře přezkoumáváno to, zda je žena o svatební noci pannou (Hicks & Gwynne, 1994).

Nicméně v souvislosti s dále představenými proměnami postojů společnosti k ní uznávané sexualitě, byly změněny i přístupy k sexuální nezkušenosti. Pro část této bakalářské práce je klíčové jejich rozdělení, jenž vyplynulo ze zjištění výzkumu Laury Carpenter, který byl proveden formou hloubkových rozhovorů mezi lety 1997 a 1998 ve Spojených státech amerických. Předmětem oné práce bylo zkoumání zkušeností, jež jedinci pojily k ztrátě panenství či panictví, avšak největším přínosem bylo výsledné poskytnutí schématu, které roztřídilo jejich vztah k němu do tří tematických přístupů na základě právě zmiňovaných souvislostí (Carpenter, 2002).

Vnímání panenství a panictví jedinci, jejichž přístup je de facto odrazem historického společenského postoje, bylo vymezeno jako dar. Bylo takto označeno v souvislosti s jejich přistupováním k němu jako k významnému aspektu, přičemž prvním sexem dle nich docházelo k jeho darování druhé osobě. Z toho důvodu nimi byl považován samotný akt za jedinečný a pro jeho prožití byla nezbytná osoba, kterou bylo toto darování

opětováno kupříkladu láskou, kvůli které své panenství či panictví do onoho momentu museli ochraňovat (tamtéž).

Druhým přístupem, založeným na považování panenství a panictví za přítěž, bylo stigma. V rámci tohoto vztahu, byly lidmi pocíčovány negativní emoce jako třeba stud. V souvislosti s ním pak upřednostňovali možnost skrývat své panenství a panictví, ale také zbavení se ho v nejbližším možném okamžiku (tamtéž).

V rámci posledního představeného uchopení, nazvaného krok v procesu, je jedinci zastáváno neutrální stanovisko, přičemž zde není nimi přikládán žádná zásadní význam panenství ani panictví. Považují ho za pouhou součást spojenou s prvním stykem, ke kterému je přistupováno jako k životnímu procesu, jehož výsledkem je získání zkušeností (tamtéž).

Co se panictví mužů týče, již dříve se jednalo o velice opomíjený předmět zkoumání, kterému věnoval minimální pozornost pouze Reiss (Berger & Wenger, 1973). Ačkoliv třeba právě v práci Laury Carpenter (2002) byl věnován prostor i mužům a jejich vztahu k panictví, tito muži byli již sexuálně aktivními a v rozhovoru o své zkušenosti hovořili pouze retrospektivně. Konkrétně práce se zaměřením na zkoumání zahrnující mužské panictví, v porovnání s množstvím prací věnujících se ženám, se doposud de facto nevyskytují.

V návaznosti na tuto skutečnost bylo tedy pro účely této bakalářské práce vybráno označení sexuální nezkušenost. Bylo tak rozhodnuto z důvodu, že zatímco v anglickém jazyce je možné tento problém zakrýt pod jednotným výrazem virginity, kterým je označováno ženské panenství i mužské panictví, v českém jazyce jsou užívány právě ony dva genderově zabarvené termíny. Pojmem sexuální nezkušenost jsou zde označováni jedinci obou genderů, kteří zatím neprožili penilně vaginální styk. Ten byl považován za definici ztráty panenství heterosexuálními ženami v práci Carpenter (2005).

1.1.2 Stigma

Termín stigma byl používán již ve starověkém Řecku, kde jeho smyslem bylo pojmenování úmyslně vypalovaných nebo vyřezávaných znaků na těla jedinců, jejichž morální status byl vnímán negativně. Tyto znaky měly za cíl varovat o jejich nositelích ostatní členy společnosti a současně je tím motivovat ke stranění se jim (Goffman, 2003). Prvním, kdo se tímto fenoménem zabýval z koncepčního hlediska, byl Erwin Goffman, jenž jej vymezil

následně „*Stigma je tedy v podstatě zvláštním druhem vztahu mezi atributem a stereotypem...*“ (Goffman 2003, s.11) kde daný atribut je pro jedince ze strany společnosti vnímán za diskreditující jeho identitu.

Lze říci, že svojí prací *Stigma: poznámky o způsobech narušené identity* se stal základem pro nesčetné množství prací, jenž se právě poté začaly tímto fenoménem z mnoha úhlů pohledů věnovat. V průběhu času i před Goffmanem byl význam tohoto pojmu několikrát formován, nicméně i dnes je možné se setkat s několika jeho definicemi (Stafford & Scott, 1986, podle Link & Phelan, 2001). Přičemž nelze však stále o žádné z nich říct, že by právě ona byla tou jedinou platnou, což je zapříčiněno tím, že optika stigmatu byla aplikována na rozsáhlé pole zkoumaných aspektů (Link & Phelan, 2001). V práci z roku 1986 autorů Stafford a Scott bylo stigma vysvětleno jakožto jedincova charakteristika rozporující společností sdílenému vnímání určitého správného chování (Stafford & Scott, 1986, podle Link & Phelan, 2001). Jones (1984, podle Link & Phelan, 2001) a další významným způsobem pouze rozvinuli právě Goffmana, kdy ke stigmatu přistupovali jako k atributu, na jehož základě je jeho nositel spojován s negativními stereotypy. O stigmatu jako o atributu či vlastnosti identity, kterým je v některých sociálních kontextech znevýhodňovaná, uvažovali Crocker a další (tamtéž).

Právě role sociálního kontextu ve vnímání atributu za nevyžadovaný, je jednou z vlastností stigmatu napříč většinou koncepcí a bylo na ni upozorňováno již Goffmanem „*Atribut, který stigmatizuje jeden typ nositele, může docela dobře stvrzovat obvyklost jiného, a jako věc o sobě není nositelem ani pozitivní, ani negativní pověsti.*“ (Goffman 2003, s. 11) Dalšími jsou pak v mnoha studiích nutnost vnímání atributu ze strany společnosti, jakožto stigmatu, a znevýhodňování jím disponujících jedinců.

V rámci typologie stigmat, s níž Goffman (2003) ve své práci přišel, jsou dělena dle jejich povahy do 3 skupin. Prvními jsou ta tělesného rázu, kupříkladu různá tělesná znetvoření. Dalšími pak charakterová, zahrnující širokou škálu aspektů od duševních poruch, alkoholismus po odlišnosti sexuální jako třeba homosexualita. Obecněji řečeno, vnitřní rysy, jenž mohou být danou společností považovány za znaky slabé vůle, nepřírozených vášní či nepoctivosti. Třetím druhem jsou pak kmenová stigmata rasy, národa a náboženství, kterými jsou myšleny atributy širitelné v rámci rodové linie.

1.1.3 Stigmatizace

Stigmatizací je pak tedy rozuměn proces kategorizace, kdy jako následek zjištění o existenci jedincova atributu, jenž je považován za nevyhovující či vymykající se normám, je již vnímán a je k němu přistupováno s optikou méněcennosti pouze na základě onoho stigmatu a k němu připisovaných negativních vlastnostech (Goffman, 2003). „*Zcela samozřejmě věříme, že osoba se stigmatem není tak docela člověkem. O tento předpoklad opíráme různé formy diskriminace, jejichž prostřednictvím de facto – jakkoli často nevědomky – snižujeme její životní šance.*“ (Goffman 2003, s .13)

Stigmatizace jako taková je považována za specifický druh (Nakonečný, 2022) předsudků, přičemž jako předsudek je označován „*Příznivý či nepříznivý postoj vůči osobě nebo věci, který člověk zaujímá předem, bez opravdové zkušenosti nebo bez ohledu na ni.*“ (Allport 2004, s .38) Zdrojem pro osvojování obecně názorů předsudečného charakteru jsou nejprve v rodině a následně pak skrze vrstevníky, média, popkultura a další (Nakonečný, 2022). Současné jsou tyto názory označovány za zobecnění stereotypů (tamtéž), jenž byly Hnilicou definovány jako „*...přesvědčení, že jsou se sociální kategorií K asociovány atributy A ...*“ (Hnilica 2010, s .13).

Takto je možné se domnívat, že tradiční předsudky a stigmatizace jsou jedním a tím samým fenoménem. K předsudkům však může ve společnosti docházet mezi dvěma skupinami, které jsou pro ni obvyklé, zatímco pro stigmatizaci je nutným aspektem směřování onoho postoje a jednání k negativně vnímané odlišnosti (Bos et al., 2013).

Ve vztahu s výše popsanými 3 typy stigmat vzniká stigmatizace dle Goffmana (2003) v důsledku cíleného nedodržování sociálních norem nebo nezdaření jejich dodržování, mezi které lze řadit právě i ve společnosti rozšířené stereotypy (Hnilica, 2010), disponování stigmatizujícím atributem či předpojatosti (Goffman, 2003).

Projevy stigmatizace mohou být nenápadné v podobě neverbálních projevů, kupříkladu protočení očí, ale i velmi očividné. Konkrétně může být vyjadřována skrze averzi v souvislosti s interakcemi s daným jedincem, znemožňování ho či dokonce dehumanizace a depersonalizace v jeho stereotypy (Bos et al., 2013). Projevy tohoto charakteru byly zahrnuty také v Allportově práci (2004), v níž hovořil o osočování, jehož hranice většina předpojatých není překročena. Popsáno bylo také vyhýbání se, v jehož rámci není přímým způsobem zasahována cílová osoba, jelikož přízpůsobení se předpojatosti

vztahuje na sebe. Dalšími obsaženými zde pak byly i diskriminace či dokonce fyzické napadání a vyhazování.

V souvislosti se situacemi, do kterých jsou jedinci se stigmatem dostáváni v rámci života ve společnosti, jsou Goffmanem (2003) řazeni do jedné ze dvou kategorií. Zde je rozhodujícím, zda jsou ve společnosti, která je s jejich atributem seznámena. Pokud tomu tak je, jedinec je označován za „*diskreditovaného*“, přičemž společnost projevuje snahu o tváření se, že tento atribut přehlídí. Právě tím je však způsobována houstnoucí a nekomfortní atmosféra pro všechny. Je-li však tento jedinec ve společnosti, jenž není s jeho atributem seznámena, je označován za osobu „*diskreditovatelnou*“. Takový jedinec je pak vystavován situacím, ve kterých se bude potýkat s dilematy, zda onu informaci o sobě říct či ne, jestli lhát nebo nelhat (Goffman 2003, s . 54).

Co se poté nakládání se stigmatem z pozice jeho vlastníka v sociálním kontextu týče, bylo Rebeccou J. Meisenbach (2010), v návaznosti již existující teorii R. A . Smitha, navrženo schéma strategií. Jednotlivé způsoby byly rozděleny na základě přístupu stigmatizovaného k stigmatizujícímu postoji společnosti a postoje k aplikovatelnosti stigmatu k němu samotnému.

V souvislosti s případy, kdy je jedinec smířen se stanoviskem společnosti a svou spojitostí se stigmatem, bylo popsáno celkem 7 postupů, jenž stigmatizovaní zaujímají. První z nich bylo pasivní přijetí, ve smyslu nevyjadřování se ve stigmatizujících situacích. Určitým opakem je právě verbální ale i neverbální dávání svého stigmatu najevo (Meisenbach, 2010). Tento přístup byl zmíněn i Goffmanem (2003), jakožto projev smíření s drženým stigmatem. Stejně tak je tomu u užívání humoru směřovaného právě k disponování daným atributem, jímž zároveň dochází ke snížení napětí a odlehčení interakcí s normálními jedinci. Samotným Goffmanem (tamtéž) byly zmíněny také možné tendence stigmatizovaných jedinců, jimiž byl názor společnosti zvnitřněn, k izolování se od společnosti, jenž je nimi vnímané jako jednodušší. Ta dle něj současně může vést i k socializaci primárně se stejně stigmatizovanými jedinci, kdy jsou si vzájemně oporou a mentory (Lebel, 2008 Meisenbach, 2010). Dalšími způsoby, ke kterým mohou dojít, je omlouvání se za své stigma či svádění pocitu viny vzniklého neúspěchy na onen atribut (Meisenbach, 2010), které je dle Major, Kaiser a McCoy (2003, podle Meisenbach, 2010) používáno ve snaze o uchránění vlastního sebevědomí.

Při splnění předpokladu, že je jedincem postoj společnosti přijímán, avšak odmítají

bytí stigmatizovanými, hovořila Meisenbach (2010) o vyhýbavých strategiích. Právě zde bylo pochopitelně začleněno distancování se od stigmatu a jeho oddělování od vlastní osobnosti. Současně do nich byla zařazena snaha skrývání o onoho stigmatu, v souvislosti s níž je spojeno například lhaní, či další typ strategie, kterým je vyhýbaní se stigmatizujícím situacím. Jednou z variant je také užívání narativu, v jehož rámci sám sebe jedinec vykresluje lépe než ostatní stigmatizované. Do této kategorie byla zahrnuta i radikálnější strategie nakládání se stigmatem, kterou je eliminace stigmatizujícího atributu.

Další strategie jsou založeny na jedincově přijímání k němu spojeného stigmatu, avšak současného nesouhlasu s vnímáním společnosti, ke kterému vynakládá snahu o určitou jeho změnu. Takovýto jedinec dle Meisenbach (2010) odmítá zodpovědnost za své stigma narativem neúmyslnosti, bytí poražen stigmatem nebo bytí k stigmatizujícímu jednání vyprovokán. Protipólem jsou pak postupy, jimiž dochází k snižování nepřístojnosti onoho stigmatu. Toho je dosahováno například zvýšením pozornosti na jiný aspekt identity (Ashforth & Kreiner, 1999; Benoit, 1995, podle Meisenbach, 2010) s cílem kompenzace stigmatizujícího atributu. Dá se pak minimalizací významu onoho atributu (Ashforth et al., 2007; Benoit, 1995, podle Meisenbach, 2010) či jeho překračováním, jenž stojí na zdůrazňování získaných zkušeností a vědomostí v jeho důsledku.

Poslední druh je postaven na jedincově odmítnutí stigmatizujícího narativu, jenž společnost váže k danému atributu, a zároveň popření stigmatu ve vztahujícího se k němu. Mezi reakce zaujímané takovýmto typem člověka jsou dva druhy odmítání. Konkrétně je hovořeno o jednoduchém (Meisenbach, 2010), jímž je označováno pouhé popření existence stigmatu (Benoit, 1995, podle Meisenbach 2010), a logickém. To může mít podobu zpochybňování kredibility stigmatizujících, užívání důkazů jakožto edukace v dané problematice či vysvětlováním chyb, jež stigmatizující strana ve svém uvažování provedla. Kromě odmítání zde spadá reálná, ale i předstíraná ignorace stigmatu, která je od pasivního přijímání odlišena motivem odporování společenskému postoji namísto jeho přijetí (Meisenbach, 2010).

1.2 Teoretické pozadí

1.2.1 Proměny sexuálního chování v čase

Jak již bylo řečeno, do pojetí sexuality v naší kultuře jsou doposud promítány křesťanské hodnoty. Vlivnou osobou v souvislosti s formováním onoho postoje byl ve 13. století

Tomáš Akvinský, jímž byla prosazována představa sexuálního styku jakožto aktu, který může být provozován pouze penilně vaginálně, v manželském svazku a za cílem zplodění dítěte. V případě, kdy by byl i jeden z těchto aspektů nahrazen jiným, jednalo se dle něho o hřích (Weiss & Zvěřina, 2001). Tento pohled byl poté základem pro sexualitu tradiční společnosti. Některými církvemi bylo však rozpětí restrikcí rozšiřováno, kupříkladu o zakazování sexuálního styku v období až do osmnácti měsíců od narození potomka, kdy žena aktivně kojila, jelikož nepovažovali za možné, aby současně zplodila dítě druhé (Stone, 1979, podle Katrňák et. al, 2011). To bylo zapříčiněno absencí znalostí biologie, v jejímž důsledku bylo opravdu věřeno, že o úspěšném oplození ženy je rozhodováno Bohem (Flandrin, 1979, podle Katrňák et. al, 2011).

Ačkoliv v některých místech světa je tento striktní postoj stále možné pozorovat, kupříkladu v Severní Karolíně, ve které je od roku 1985 platný kompletní zákaz zobrazování pohlavních orgánů, a to i ve veškerých učebnicích či studijních materiálech, v pozdějších dobách byl vliv církve ve spojitosti se sexualitou postupně oslaben (Weiss & Zvěřina, 2001). I přes to byl ještě v 18. století prosazován podobný přístup ze strany buržoazie. Tou však nebyl vyvíjen tlak ve spojitosti s vírou, nýbrž jakožto důsledek přesvědčení, že sexuálním stykem bez cíle reprodukce je bezdůvodně plýtvána energie, která by mohla být lépe využita v práci (Foucault, 1999, podle Fafejta, 2016).

Za počátek toho, čímž bylo dosaženo aktuální vnímání sexuality, je možné považovat události 20. století. Kromě toho, že byl ve 40. letech objeven penicilin, kterým bylo možné léčit syfilis a kapavku, probíhaly v jeho začátcích boje žen proti jejich nerovnoprávnosti. Ačkoliv v jejich rámci bylo primárním cílem získání volebních práv, bylo ženami projevováno i touha po právech na rozhodování si samy o vlastní sexualitě a reprodukci. Požadovaná nezávislost jimi v tomto ohledu byla opravdu dosažena, ale až v 60. letech v souvislosti se vstupem hormonální antikoncepce na trh (Weiss & Zvěřina, 2001).

V aktuální moderní společnosti je možné se s tématem sexuality setkávat téměř neustále. Na internetu můžeme vnímat reklamy na antikoncepční pilulky, či na pilulky podporující erekci. Ve filmech jsou zobrazovány scény obsahující nahotu a činnosti spojené se sexualitou de facto běžně a v posledních několika letech jsou nám dostupné i knihy nebo filmy zaměřené přímo na různé aspekty sexuality.

Je tomu tak, jelikož pohlavní styk je již vyvázán z kontextu manželství či nutnosti zplodění dítěte a jeho prožívání je možné nezávisle na nich, přičemž ve většině případů

sňatku předchází. Sex je totiž už vnímán, jakožto součást procesu poznávání a sbližování se mezi dvěma jedinci a je spíše považován za legitimní způsob uspokojení určitých pudů, jakožto součást budování romantických vztahů mezi mladými lidmi. Ani ono romantické pouto však není nutné, a je tedy často provozován bez něho (Katrňák et. al, 2011).

V kontextu tématiky prvního sexuálního styku byl dříve normou věk odpovídající právě tomu, ve kterém jedinec uzavíral manželský svazek. V důsledku představených proměn lze však i v této oblasti sledovat změny, které jsou konkrétně pozorovatelné v datech sledujících vztah mezi věkem a prvním sexuálním stykem v knize „Lékařská sexuologie“. V ní Jaroslavem Zvěřinou bylo uvedeno že průměrný věk, ve kterém je českou mládeží absolvován první pohlavní styk, je 17 let (Zvěřina, 2012). Zároveň jsou tyto proměny odraženy i ve skutečnosti, že v České republice je věková hranice umožňující legální pohlavní styk stanovena na 15 let obou zúčastněných jedinců.

1.2.3 Rešerše dosavadních výzkumů

Ve studii nesoucí název „*Ztratilo panenství svoji hodnotu? Stigmatizace sexuálně nezkušených dospělých na úrovni romantických vztahů*“¹ (Gesselman & Webster & Garcia, 2016), založené na sloučení 3 samostatných, avšak tematicky na sebe navazujících výzkumů, se její autoři věnovali stigmatu v souvislosti se sexuální nezkušeností a zkoumání jeho případného dopadu na formování romantických vztahů stigmatizovaných jedinců.

V rámci prvního výzkumu, kterého se zúčastnilo 560 heterosexuálních dospělých ve věkovém rozmezí od 18 do 71 let, z nichž bylo 328 žen a 232 mužů, z nichž 25,2% tvořili sexuálně nezkušení jedinci, konkrétně 79 žen a 62 mužů ve věkovém rozmezí od 18-52 let. Byl zkoumán očekávaný věk pro první sexuální styk a vnímaná míra stigmatizace v souvislosti s množstvím sexuálních zkušeností, přičemž současně byly ověřovány dvě vstupní hypotézy. Co se týče první hypotézy, ta předpokládala, že první sex bude respondenty očekáván v období pozdní adolescence. Druhou hypotézou poté autoři očekávali, že dospělí sexuálně nezkušení jedinci se považují za stigmatizované na základě svých chybějících zkušeností. Obě byly po řádné analýze dat potvrzeny a zároveň bylo zjištěno, že tato skupina dokonce projevila větší míru vnímání stigmatizace než skupina sexuálně zkušených (tamtéž).

¹ Přeloženo z anglického originálu: *Has Virginity Lost Its Virtue? Relationship Stigma Associated With Being a Sexually Inexperienced Adult*

Druhý výzkum zkoumal diskriminaci ve smyslu omezených příležitostí pro navázání romantického vztahu směrem k sexuálně nezkušeným dospělým na pro USA reprezentativním vzorku. Data, z nichž tento výzkum vycházel, byla získána v roce 2012 v rámci většího výzkumu o randění a sexuálním chování amerických občanů. K práci s nimi autoři opět vstupovali s dvěma hypotézami. První hypotéza předpokládala, že stigmatizace sexuálně nezkušených dospělých povede k jejich nižší šanci na to, být zvolen vztahovým partnerem. Druhá pak, že sexuální historie respondentů bude mít vliv na zvážení vztahu se sexuálně nezkušeným partnerem, tudíž u sexuálně zkušených jedinců bude tato šance nižší než u sexuálně nezkušených. Zatímco první hypotéza byla potvrzena, druhá byla vyvrácena, avšak s přínosem překvapivých zjištění v rámci rozdílných genderových postojů k navazování vztahů se sexuálně nezkušenými (tamtéž).

V návaznosti na zmíněná zjištění, přišli autoři k návrhu experimentální studie, jejímž cílem bylo další rozšíření dosavadního poznání problematiky stigmatizace sexuálně nedospělých v oblasti příležitostí k navázání romantických vztahů. Konkrétně se výzkum zabýval rolí věku stigmatizované ho jedince, v čemuž se pojila i první hypotéza. Ta pracovala s předpokladem, že věk ovlivní onu příležitostní diskriminaci směřovanou vůči nim, tedy že čím starší jedinec, tím větší stigmatizace. Druhá poté zkoumala roli případných dřívějších zkušeností se vztahy stigmatizovaných jedinců, přičemž předpokládala, že jedinci s historií romantických vztahu budou potenciálními partnery vnímání lépe. Jejich ověřování opět proběhlo na kvantitativní úrovni, za účasti 353 respondentů, z nichž bylo 240 žen a 113 mužů. Tento výzkum se však narozdíl od předchozích, zabýval pouze lidmi ve věku od 18 do 26 let heterosexuální orientace. Toto rozhodnutí se zakládalo na zjištění z druhého výzkumu, ze kterého vyplývalo, že to byli právě mladší účastníci, kteří byli více předpojatí vůči možnosti sexuálně nezkušeného jedince jakožto partnera pro vztah. Zde však ani jedna z hypotéz nebyla potvrzena (tamtéž).

Druhý výzkum této rešerše byl proveden v rámci článku s názvem „*Maskulinita a Virgin-shaming u mužských studentů vysokých škol*“² (Fleming & Davis, 2018). Pozornost byla věnována zkoumání fenoménu virgin-shamingu, jehož podstatou je negativní komentování směrem k sexuálně nezkušenému jedinci, či utahování si z něho na základě jeho chybějících zkušeností. Princip, který stojí za tímto fenoménem a vlastně je jeho určitým ukotvením, vychází z nepovažování cílových jedinců jako rovných skupině

² Přeloženo z anglického originálu: *Masculinity and Virgin-Shaming Among College Men*

výchozí. V důsledku toho se tedy bytí sexuálně nezkušeným stává stigmatem, ačkoliv k tomu ve vztahu sám k sobě daný jedinec tak nemusí přistupovat.

Konkrétně se výzkum zabýval existencí a projevy virgin-shamingu mužských vysokoškolských studentů, od čehož byly odvozeny následné výzkumné otázky. První výzkumná otázka má za cíl zjistit, jaký význam tato skupina přikládá panictví. Další poté zkoumá, za jakých okolností dochází k virgin-shamingu, na což navazuje třetí výzkumná otázka „Jak je virgin-shaming prožíván u obou, strany vyvolávající shaming i strany na niž je shaming cílen.“ V souvislosti s poslední výzkumnou otázkou se autoři snažili zjistit, jakým způsobem vysokoškolské prostředí ovlivňuje postoj k panictví mužů (tamtéž).

Vzhledem ke kvalitativní povaze výzkumu byly za účelem sběru dat provedeny rozhovory s 10 mužskými studenty veřejné metropolitní univerzity ve věku 18 let a výše, kteří však nemuseli být sexuálně nezkušení. Z provedených interview následně vyplynulo zjištění, že z celkového počtu dotazovaných byli v daný moment čtyři z nich sexuální nezkušení (tamtéž).

Co se zkušeností s virgin-shamingem týče, bytí přímo jeho cílem zažili dva, nicméně čtyři sdělili, že byli jeho svědkem, avšak pouze jeden prozradil svoji zkušenost ze strany páchající virgin-shaming. Mimoto z provedené tematické analýzy vyplynula tři nejzásadnější témata, jež sloužily k objasnění zakotvení onoho fenoménu právě v sociálním prostředí mužského života (tamtéž).

Další kvalitativní výzkumná práce „*Ty si panna? Vážně?!: Kvalitativní studie zkušeností s přiznáváním panenství*“³ (Fuller & Boislard & Fernet, 2019) je zaměřena na zkušenost panenství po osobní i sociální stránce a dávání jej najevo, přičemž vznikla v rámci většího trojdílného výzkumu. Finální vzorek této části byl tvořen 11 heterosexuálními ženami ve věku od 24 do 29 let, které sami sebe označily za panny, což bylo jedním z povinných kritérií, a nikdy nezažily penilně-vaginální styk, což bylo považováno v této studii i za definici panenství. Rozhovory s nimi byly provedeny formou polostrukturovaných rozhovorů a materiál z nich vzniklý byl zpracován za užití obsahové analýzy. Konečné schéma pak obsahovalo dvě výchozí kategorie. První byla zaměřena na určité zarámování vlastního panenství dle stanovisek, jež účastnice zaujímaly ve vztahu ke svému panenství a jeho významu v souvislosti s jejich identitou a jimi připisovaném

³ Přeloženo z anglického originálu: “You’re a virgin? Really!?”: A qualitative study of emerging adult female virgins’ experiences of disclosure

smyslu prvního styku. Oblastí, které byla věnována pozornost druhé kategorie bylo zkoumání sexuální nezkušenosti jakožto utajované identity. Přesněji řečeno, mapování různých přístupů jejího odkrývání a s tím spojených odezev, dojmů a následků pro další takové případy (tamtéž).

Předmětem zkoumání posledního výzkumu „*Zkoumání obtíží sexuálně nezkušených mladých dospělých*“⁴ (Leroux & Boislard, 2022), byly obtíže a nepříjemné pocity prožité ve spojitosti se sexuální nezkušeností. Tento výzkum byl další z částí většího trojdílného výzkumu DiverJe, jenž byl zde už jednou zmíněn v souvislosti s předcházející prací. Tohoto konkrétního výzkumu se zúčastnilo 15 mužů a 14 žen ve věkovém rozmezí od 20 do 29 let, kteří splňovali kritéria podstatná pro výzkum, jako například opět sami sebe označovat za sexuálně nezkušené. Data vzniklá z rozhovorů byla zpracována pomocí tematické analýzy, v jejímž rámci vznikla tři hlavní témata. Konkrétně v nich byly respondenty popsány problémy pozorované v kontextu široké veřejnosti, ale také osobní zkušenosti na úrovni potíží týkajících se přátelských i romantických vztahů. Dále pak byla věnována pozornost nepříjemným pocitům, které doprovázejí dotazované kvůli jejich sexuální nezkušenosti v dospělosti. Při širší analýze, vyvážané z nutnosti spadat do jednoho tématu, bylo zjištěno těžší prožívání vyjmenovaných potíží spíše mladšími účastníky, ve srovnání se staršími (tamtéž).

1.4 Reflexe dosavadních poznání

Na základě poznání představy společnosti o současném sexuálním chování, jenž je považováno za vhodné a s tím spojenými změnami v uchopení prvního sexuálního styku, lze předpokládat, že být sexuálně nezkušeným ve věku vymykajícím se většinové normě a žít tak kontrastním životním stylem oproti dané společnosti, bude vnímáno za nežádoucí a potenciálně stigmatizující.

Právě tato myšlenka a existence fenoménu stigmatizace v kontextu sexuální nezkušenosti jsou potvrzovány výzkumy v rešerši dosavadních zjištění, čímž je motivováno postupování ve zkoumání a zaměření se na tuto problematiku. To bylo ovlivněno současně samotným procesem rešerše, kterým bylo poskytnuto zjištění, že danému tématu doposud nebyla věnována pozornost v české společnosti, což je právě i důvodem pro složení rešerše pouze ze zahraničních výzkumů.

⁴ Přeloženo z anglického originálu: Exploration of Emerging Adult Virgins' Difficulties

Kromě toho je nimi však poskytováno i hlubší povědomí o konkrétnějších aspektech oné stigmatizace sexuální nezkušenosti a tím tedy i určitý základ pro výzkumné otázky této práce. Za potenciální slabinu je možné považovat skutečnost, že některé z nich jsou zaměřené na zkušenosti jedinců pouze jednoho genderu. Avšak tím je zároveň poskytován prostor pro zkoumání, zda se jedná o zkušenosti vázané pevně k genderu či nikoliv.

2 Metodologická část

V této části práce je představena metodologie výzkumu, v níž je vysvětlen konkrétní výběr výzkumné metody a metody sběru dat. Dále je zde věnován prostor podkapitole, ve které jsou popsány základy a průběh provedeného výzkumu. Ke konci byla vysvětlena tematická analýza, která byla vybrána jako metoda analýzy dat, metoda transkripce rozhovorů a způsob jejich kódování.

2.1 Metodologie výzkumu

Vzhledem k cíli výzkumu bylo zvoleno provedení kvalitativního výzkumu. Bylo tak rozhodnuto z důvodu, že mezi výhody kvalitativní metodologie totiž spadá možnost hloubkově popsat případy, jelikož se při ní nezůstává pouze na povrchu, ale je možné případy mezi sebou porovnávat či sledovat jejich vývoj a příslušné procesy. Mimo to, kvalitativní výzkumy také umožňují poskytnutí podrobných informací, proč se studovaný fenomén objevil a jsou tím pádem vhodné při počáteční exploraci onoho fenoménu (Hendl, 2012).

Konkrétně, jako metoda výzkumu, byla vybrána případová studie. Pro její provedení jsou obecně uznávány tři důvody, přičemž jedním z nich je situace, kdy je cílem porozumět důležitým aspektům problematických oblastí výzkumu (tamtéž). Mezi takové lze, dle mého názoru, vzhledem k intimitě tématu, zařadit právě i výzkum zabývající se stigmatizací sexuální nezkoušenosti jedinců v pozdějším věku oproti průměru společnosti v níž žijí.

Co se samotného shromažďování dat týče, důležitým aspektem je určení, jaký typ informací má být výzkumníkem z nasbíraných dat získán. Smyslem kvalitativních výzkumů je podat podrobnější vhled do problematiky, což je možné dosáhnout, jelikož se kvalitativní data soustředí i na kontext dění spojeného se zkoumaným jevem (tamtéž). Z toho důvodu byly v rámci výzkumné části této bakalářské práce využívány právě rozhovory.

Kvalitativní dotazování je oblastí, která má široké spektrum možných způsobů pro jeho provedení, přičemž na jeho protipólech stojí strukturální standardizované dotazování a nestandardizované dotazování (tamtéž).

Pro účely tohoto výzkumu byl však vybrán polostrukturovaný rozhovor, který bývá označován také jako rozhovor prováděný pomocí návodu. Jak je již z názvu zřetelné, jedná se o metodu sběru dat, při které je rozhovor veden za pomoci výzkumníkem předem připraveného seznamu otázek či témat, které má za cíl v průběhu daného interview

s respondentem prodiskutovat. Vybrán byl mimo jiné z důvodu, že je tato metoda kompromisem, který obsahuje od každé z předchozích metod určité výhody. Tazatel je, díky předem stanoveným okruhům či základním otázkám, schopen efektivně naložit s časem a následná analýza je částečně ulehčena. Zároveň má ale volnost ve formulování přesného znění kladené otázky, aniž by se výrazně odklonil od zaměření výzkumu a významných témat, avšak výrazně nelimituje dotazovaného od sdílení vlastních zkušeností a názorů (tamtéž).

2.2 Realizace výzkumu

Pilotní rozhovor byl proveden v prosinci roku 2021, přičemž v něm bylo zjištěno, že otázky pokládané respondentce byly velmi obecné a až příliš šetrně formulované. Následkem pilotáže bylo tedy vyplynutí podnětů k potenciálním úpravám či úplně novým otázkám.

Původními kritérii, které se pojily k výběru respondentů, byly pouze věk v rozpětí od 19 do 26 let, absence zkušenosti s penilně-vaginálním stykem a označování sebe sama za sexuálně nezkušeného či nezkušenou. Později byly však rozšířeny o nevyznávání žádného náboženství.

Jejich získávání bylo prováděno formou snowballu, jehož principem je dotazování již účastnících se jedinců o kontakt na dalšího vhodného respondenta, přičemž těm je tento dotaz poté opět položen. Tímto způsobem je pokračováno do momentu, než je nasbíráno požadované množství jedinců do výzkumného vzorku. Ti, jenž byli získáni bez jejich předchozího navrzení někým jiným, jsou označováni jakožto respondenti první úrovně, přičemž nimi jmenovaní pak úrovně druhé a tak dále (Goodman, 1961). V rámci této práce byli osloveni i vlastní nejbližší přátelé, zda neznají někoho, kdo by kritéria splňoval a byl by případně ochoten účastnit se výzkumu k bakalářské práci. Přímým kontaktem byli získáni dva respondenti, druhou úrovní pak tvořilo respondentů osm, kdy však většina z nich byla získána za využití vlastních sociálních kontaktů. Od těchto účastníků pak byli získáni další tři, z nichž byla tedy sestavena třetí úrovně snowballu. V průběhu celého procesu bylo však možné pozorovat pozoruhodný jev. Ze šesti navržených žen byly všechny ochotné zúčastnit se rozhovorů, zatímco ze třinácti mužů, na které byl získán kontakt, účast přijalo pouze sedm z nich. Výsledný výzkumný vzorek byl však složen pouze z pěti žen a pěti mužů, což bylo i původním cílem v souvislosti se snahou o získání rovnoměrného zastoupení genderů. Tři respondenti byli v průběhu tvorby práce vyřazeni a nahrazeni z důvodu v souvislosti právě s náboženskou vírou, kterou by mohly být případné výsledky

výrazně zkreslovány, či malého obsahu výsledného materiálu z rozhovoru.

Samotné rozhovory byly provedeny ve třech vlnách, vždy v návaznosti na schopnost získání respondentů. Jejich první kolo probíhalo v dubnu roku 2022, další pak v listopadu stejného roku. Poslední rozhovory probíhaly v květnu roku 2023, kdy se jednalo pouze o ty s nahrazujícími respondenty. Vzhledem k širokému geografickému rozprostření sesbírané skupiny respondentů a vlastním zdravotním komplikacím, se pilotáž i veškeré rozhovory odehrávaly na platformě Google Meets, umožňující respondentům více prostoru pro nabytí bezpečného pocitu vyvozeného z možnosti větší anonymity ve srovnání s osobním setkáním. Právě za účelem zajištění co nejvyššího možného pohodlí a pocitu bezpečí byl každý z účastníků na začátku této schůzky dotázán, zda si přejí vést hovor face to face za užití kamery, či nikoliv. Tato možnost byla po dokončení rozhovoru jedním z respondentů hodnocena následovně: „*No, a ještě jak není ta kamera, tak bych řekl, že je to takový, že si jako povídáš vlastně sám se sebou, ale není to takový to divný sám se sebou, protože víš, že tě někdo poslouchá, takže někomu to říkáš ale tolik se nestydíš.*“ (Muž 2)

Za obecně velice důležitou součástí společensko-vědních zkoumání je považováno etické jednání. Vzhledem však k podstatě kvalitativních výzkumů, ve které se takřka vždy výzkumník seznámí s osobními informacemi o dotazovaných či pozorovaných subjektech, je nutno klást mnohem větší pozornost této jeho stránce.

Vzhledem k jedné z nejzásadnějších vlastností kvalitativních studií, schopnosti hloubkového zkoumání vybrané problematiky, jsou diskuze o emočně citlivých záležitostech takřka nevyhnutelné. Právě v důsledku těchto okolností, je potřeba dbát na emoční bezpečí zvýšená. Jednou z forem, jak jej dosáhnout je řádná příprava formulace jednotlivých otázek a přechodů mezi nimi (Hendl, 2012). Z toho důvodu bylo právě této oblasti věnováno výrazné množství času, přičemž původní znění otázek bylo na základě nabyté zkušenosti z pilotáže po konzultování s vedoucí práce upraveno. Cílem změn bylo dojít k validním zjištěním, které zahrnou zároveň širokou škálu možných variant vjemů od dotazovaných, nicméně stále nimi byl brán zřetel dodržení jejich emočního bezpečí. Ve snaze o jeho největší možné zajištění před začátkem samotného interview byli respondenti ujištěni o jejich právu kdykoliv ho ukončit, či neodpovídat na konkrétní otázku.

V souvislosti s emočním bezpečím, bylo také rozhodnuto, že nebyly zkoumaným osobám zatajovány žádné skutečnosti a okolnosti výzkumu, ačkoliv to obnášelo vysokou pravděpodobnost, že po sdělení zaměření této práce potenciální respondenti účast odmítnou.

Bylo tak učiněno vzhledem k intimitě zvoleného tématu v souvislosti s kterou nebylo korektní cokoliv zatajit, jelikož by mohlo dojít k výraznému narušení důvěry dotazovaných směrem k tazateli. K tomuto kroku se v rámci kvalitativních zkoumání přistupuje pouze v případech, při kterých by výzkum jinak nebylo možné provést. Výzkumník v takové situaci musí dotazované se zataženými informacemi seznámit neprodleně od momentu, kdy je již možné jim ony detaily sdělit (tamtéž).

K zajištění emočního bezpečí se v některých ohledech pojí i další aspekt, jehož zabezpečení je ze strany výzkumníka nutné. Tím je soukromí. To může být při nesprávné práci narušeno primárně ve výstupech o zjištěních v momentě, kdy i přes určitou snahu o anonymizaci dat, je možné identitu zkoumaného odvodit ze souvislostí (tamtéž). Z těchto důvodů byly ve výsledcích této práce pozměněny po domluvě s respondenty i jiná fakta vážící se k jejich osobě než-li pouze jméno. Jednalo se však pouze o údaje, jež nenarušily výslednou podobu znění práce, avšak sloužily k možné identifikaci konkrétního jedince.

Co se respektování a snahy o zachování soukromí jednotlivých zúčastněných týče, kromě již zmíněných kroků, byly veškeré posbírané materiály využívány pouze ke studijním povinnostem ve spojitosti s bakalářskou prací. Zároveň materiály v této podobě budou neprodleně po obhájení práce smazány.

Všechny informace a zmíněné etické zásady byly mimo jiné každému respondentovi sděleny při první reakci a také před samotným rozhovorem. Vzhledem k způsobu provedení rozhovorů nebylo možné předložení písemného informovaného souhlasu respondentům. Tato komplikace byla však vyřešena po doporučení vedoucí bakalářské práce získáním verbálního souhlasu před jednotlivými rozhovory.

2.3 Metodologie analýzy dat

S veškerými informacemi získanými z rozhovorů s respondenty bylo v této bakalářské práci pracováno za užití tematické analýzy. Ta byla zvolena za cílem rozpoznání zjištění, která jsou podstatná pro již představené výzkumné otázky.

Tato metoda může být někdy považována za chaotickou, jelikož existuje spousta jejích rozdílných provedení, poněvadž není spjatá s konkrétní teorií či epistemologií, čímž se zvláště odlišuje od množství ostatních kvalitativních metodologií a současně je ve srovnání s nimi značně flexibilní a rozmanitá, což je považováno za jednu z jejích zásadních výhod. Vedle tohoto pozitíva bylo motivem pro zvolení tematické analýzy při

práci s daty také cíl metody samotné, poněvadž tím není pouhá identifikace významných a zajímavých témat v datech ve smyslu jejich shrnutí, nýbrž i nalezení vhodného způsobu interpretace těchto dat a jejich smyslu jako celku (Maguire & Delahunt, 2017).

Pro tematickou analýzu prováděnou v souvislosti s touto bakalářskou prací byl zvolen způsob dle Brauna a Clarkové. Ti jej popsali v několika postupných fázích, ačkoliv prý skutečné provádění analýzy samotné není postupným procesem, při kterém musí docházet k zjevnému dokončení kroku jednoho pro možnost zahájení druhého. Naopak je nimi označován jakožto proces rekurzivní (Clarke & Braun, 2013).

V začátku je autory upozorňováno na důležitost důkladného seznámení se s daty, přičemž zde nijak markantně nezáleží na tom, jakým způsobem či v jaké původní formě byly získány, nýbrž právě na důsledné obeznámení se. Důraz je zde kladen z důvodu, že je zde vytvářen určitý základ pro celý zbytek analýzy ve formě jak znalosti dat, tak později i možných prvních návrhů a poznámek pro kódování témat. K těm je však nutné se dopracovat opakovaným čtením celého datového korpusu, což může kvůli zdlouhavosti lákat ke svému opomenutí, avšak se výrazně nedoporučuje. Mimo to je při práci s původně verbálními daty, jež jsou součástí i této práce, možné dojít k podstatným poznatkům již při jejich přepisování do písemné formy. Právě transkripci někteří výzkumníci pokládají za klíčovou část, která by neměla být vnímána jako pouze mechanická, jelikož nezbytná pozornost vynaložená k tomuto procesu usnadňuje následné pročitání a interpretaci dat v rámci analýzy (Braun & Clarke, 2006).

K tematické analýze se závazně nepojí žádná pravidla pro způsob transkripce (tamtéž), z toho důvodu je transkripce dat této bakalářské práce prováděna doslovnou transkripcí, která je jedním ze čtyř postupů transkripce zvukového záznamu z rozhovoru do písemné formy definovaných Mayringem. Jedná se o časově velice namáhavý proces, který je však pro hloubkové zkoumání takřka nevyhnutelný. V případě, kdy je zkoumání soustředěno na obsahově-tematickou stránku sesbíraných sdělení, je možné znění textu upravovat do spisovné formy či jej zbavovat chyb ve skladbě věty (Hendl, 2012). Právě zmiňované dovolené úpravy byly využity pro jednodušší porozumění, avšak bez případného vynechávání vulgarismů. Konkrétní metoda byla vybrána i přes to, že některé zbylé metody umožňují ušetření významného množství času a práce. Bylo tak rozhodnuto, jelikož jednou z jejich dalších zásadních vlastností je, že se při nich naprosto vytrácejí kontextové informace, což pro účely této práce nebylo vnímáno za vhodné.

Po převedení veškerých dat do jejich písemné podoby, byly tedy materiály několikrát pročitány a současně byla zapisována představa o prvotních potenciálních kódech. V takovém momentě je dle autorů na místě přesunutí se k obrazné druhé etapě analýzy. Tou je generování počátečních kódů sdružujících do sebe. Hlavním cílem této fáze je vytvoření listu jednotlivých kódů obsahující veškeré vybrané pasáže z rozhovorů (Braun & Clarke, 2006).

Vzhledem k rozhodnutí, že data budou kódována induktivním způsobem, pro který je charakteristické, že získaná témata vznikají v silném propojení s výchozími daty a bez záměru vyplnění již existujícího kódovací rámce (tamtéž), byla tato fáze kritická. Problémem bylo přesně to, na co o samotné fázi Braun a Clarke upozorňují. V tento moment se zachycují kódy pro velké množství témat, jelikož není dopředu známe, která budou později relevantní. Nepředpokládá se však bezprostřední zařazení veškerých kódů pod určitá témata a je vyhrazen prostor pro ponechání nezařazených volných kódů. Zároveň některé pasáže mohou být zahrnuty pod vícero kódů (tamtéž).

Jelikož však vedle analýzy v procesu kódování mohou být vyvíjeny i výzkumné otázky (tamtéž), bylo rozhodnuto o jejich upravení na jejich aktuální zaměření, čímž bylo umožněno i jasnější postupování dále.

Se získaným seznamem všech nalezených kódů bylo postoupeno do dalšího úseku analýzy, kterým je hledání témat. Principem je zde manipulace s právě již získanými kódy, založená na promýšlení jejich možných a smysluplných vzájemných vazeb, přičemž cílem je, aby z nich dohromady bylo možné vytvořit jim vlastní hlavní zastřešující témata a jejich podtémata, do kterých budou spadat. Cílem této fáze je dosáhnout souborem potenciálních témat a podtémat spolu s výňatky, jimiž jsou tvořeny, a zároveň určitého povědomí o jejich významech (tamtéž).

Následná fáze byla popsána autory, jako svým principem značně podobná minulé, nicméně je v ní pozornost směřována spíše k právě vytvořeným tématům. S těmi je pracováno za užívání mechanismů slučování, rozdělování či úplné vyřazování, přičemž cílem jsou relevantní podložená témata, která jsou zároveň mezi sebou zřetelně rozlišitelná. Žádoucím výstupem z této fáze by měla být vyhovující tematická mapa (tamtéž).

Tyto dvě fáze byly prováděny de facto dohromady, přičemž z některých původních kódů se tak tedy postupně staly hlavní témata, zatímco z jiných podtémata. Zároveň

s vědomím cíle získání mapy, jenž je vložena do přílohy této práce, ale také se záměrem získání přehlednosti a větší orientace v průběhu samotného procesu, bylo po vytvoření onoho seznamu všech kódů celé analyzování přesunuto do programu Xmind. Ten je určen primárně k vytváření myšlenkových map, avšak právě díky tomu umožňuje větvení jednotlivých textových polí do sebe. Tím byly veškeré výše zmíněné nutné posuny a změny dat a témat výrazně představitelnější a méně zmatečné.

3 Představení zjištění

V této části jsou nejprve v krátkosti představeni jednotliví respondenti. Poté jsou představena jednotlivá zjištění, které jsou seřazeny ve stejném pořadí, jako s nimi související jednotlivé výzkumné otázky.

3.1 Profily respondentů a respondentek

1. **Ž1** – 22 letá studentka třetího ročníku společenskovedního bakalářského programu. Tato respondentka jako jediná ze zúčastněných žen není heterosexuální orientace, nýbrž bisexuální. Prošla si třemi romantickými vztahy, z nichž dva byly s mužem a jeden s ženou, a v rámci nichž všech provozovala některé sexuální praktiky.
2. **Ž2** – 22 letá studentka třetího ročníku přírodovědného bakalářského programu. Tato respondentka, dle vlastních slov, nikdy nebyla přímo v romantickém vztahu jako takovém, avšak má zkušenosti s určitými sexuálními praktikami.
3. **Ž3** – 25 letá studentka druhého ročníku pedagogického magisterského programu, která hovořila o jedné zkušenosti s romantickým vztahem, přičemž nějaké zkušenosti se sexuálními praktikami získala až později mimo něj.
4. **Ž4** – 23 letá studentka třetího ročníku společenskovedního bakalářského programu. V rámci svých zkušeností s romantickými vztahy označila jeden jako „*takovej ten oficiální a asi jako fakt vztah*“, v jehož souvislosti ale také mimo něj provozovala některé sexuální praktiky.
5. **Ž5** – 24 letá studentka druhého ročníku umělecky zaměřeného magisterského programu, která nemá žádné zkušenosti v oblasti romantických a milostných vztahů.
6. **Muž 1** – 22 letý student druhého ročníku přírodovědně zaměřeného bakalářského programu, který vlastními slovy „*No, kromě líbání...*“ nemá žádné zkušenosti v oblasti romantických ani milostných vztahů.
7. **Muž 2** – 24 letý student prvního ročníku společenskovedně zaměřeného magisterského programu. Tento respondent je jako jediný ze zúčastněných mužů bisexuální sexuální orientace. Doposud měl jeden romantický vztah s ženou, který dle vlastních slov neví, jestli tak lze vlastně považovat vzhledem k věku, v němž jej měl. Mimo něj pak potvrdil zkušenosti s provozováním některých sexuálních praktik.
8. **M3** – 21 letý student druhého ročníku technicky zaměřeného bakalářského

programu, který rovněž jako předchozí respondent, popsal zkušenost s romantickým vztahem v brzkém věku. Tento vztah byl také jeho jediným, avšak v rámci něho ani mimo něj neprovozoval žádné sexuální praktiky.

9. **M4** - 23 letý student třetího ročníku technicky zaměřeného bakalářského programu. Tento respondent zažil dva romantické vztahy, ke kterým se vždy, dle vlastních slov, dostal nějak omylem. V těchto vztazích pak také provozoval určité sexuální praktiky.
10. **M5** – 21 letý student druhého ročníku přírodovědně zaměřeného bakalářského programu. V souvislosti s romantickými vztahy zmínil jeden, který byl prý však krátký. Současně nemá prozatím žádné zkušenosti se sexuálními praktikami.

V rámci celé skupiny respondentů, nebyl ani jeden respondent či respondentka, kteří by se hlásili k některému z náboženských vyznání. Mimo to každý z nich sám sebe označují za pannu či panice a současně splňují definici sexuálně nezkušeného jedince této práce.

3.2 Stigmatizující postoj pozorovaný ve společnosti

Jedním ze základních rysů stigmatizace je považování držitele stigmatu za méněcenného, kvůli jeho spojitosti s nevyžadovaným a normám vymykajícím se atributem (Goffman, 2003). Právě obecné vnímání sexuální nezkušenosti jako méněcenné je pozorováno polovinou respondentů.

„Jak řekneš to slovo panictví, tak že vlastně tam nějak cítím, že to je špatně a vlastně mně osobně to nevadí, ale že to slovo je tak podle mě nastavený..., že to slovo jako. Protože vlastně to, eeh, vlastně jakoby to slovo panictví podle mě nepoužiješ, až na nějakou odbornou debatu, do který se většina lidí nedostane, tak nepoužiješ, když řešíš, že je někdo panic a už jenom to, že máš potřebu to řešit vlastně jako bych řekl, že to nějak zabarvuje.“ (M2)

„Právě už jen z těch slov, který kolikrát lidi používají v reakci na to zjištění. Slovíčko frigidní, na to jsem už úplně alergická, protože to zní jako by právě jako s člověkem mělo být něco špatně. No a potom samotné slovo panic má hrozně jako negativní konotaci, že se to obecně užívá s určitým opovržením a jako něco, co má toho kluka shodit.“ (Ž4)

Zatímco prvními dvěma respondenty je narativ méněcennosti pozorován v pojmenováních a výrazech úzce pojených k sexuální nezkušenosti, Ženou 2 je hovořeno o tomto přístupu k sexuální nezkušenosti v kontextu kinematografie.

„...tak to vidíš všude, že v nějakých těch filmech a seriálech, když je tam nějak vyobrazená

panna nebo panic, tak se na to nahlíží v negativním smyslu, mám pocit.“ (Ž2)

Mužem 4 a Mužem 4 je pak pozorování orientováno k mezilidským vztahům a sociálním interakcím.

„Si myslím, že je to určitě prostě opovrhovaný, že jako lidi, co nejsou, tak někteří si říkají, že jsou něco víc než ti, co jsou.“ (M4)

„...člověk, když se to dozví o tom člověku, tak si o něm prostě bude říkat, že je s ním něco špatně a s tím člověkem se moc bavit nebude chtít.“ (M3)

Mužem 4 je však současně hovořeno i o další z charakteristických složek pro stigmatizace, kterou je automatické přidělování negativních vlastností jedinci, pouze kvůli jeho spojitosti se stigmatizujícím atributem (Goffman, 2003).

„...člověk, když se to dozví o tom člověku, tak si o něm prostě bude říkat, že je s ním něco špatně...“ (M3)

„Podle mě se to váže k tomu stigmatu, že třeba ty lidi, který prostě nikdy neměli jako sex, tak jsou braný třeba jako trošku sociálně nemotorní nebo nejsou schopní si třeba najít toho partnera a prostě dojít k tady tomu konvenčnímu aktu.“ (Ž5)

„...když to právě ještě nemáš za sebou, tak se právě setkáváš s tím, že si frigidní, něco je s tebou špatně a podobně.“ (Ž4)

Ženou 4 byla kromě přidělených negativních vlastností zmíněna i jedné z negativních nálepek, pojících se k sexuální nezkušenosti. Etiketizace neboli nálepkování, je jedním z procesů pojících se k tomuto principu. Při ní jsou námi někomu přisuzované určité nálepky na základě jednoho aspektu. Ty jsou pak v naší mysli automaticky spojovány s dalšími stereotypními atributy, které jsou námi předpokládány u všech držitelů této nálepky (Hnilica, 2010). Tato konkrétní nálepka byla zmiňována také některými dalšími ženskými respondentkami.

„Prostě buď to seš frigidní kráva nebo seš děvka.“ (Ž1)

„...když to udělá holka v mém věku, tak si borci řeknou okej, je frigidní, když to řekne... když to bude v mém věku borec tak si o něm lidi budou vykládat, že je s největší pravděpodobností teplej.“ (Ž3)

Ženou 3 bylo také zmíněno předpokládání jiné orientace muže, pokud je sexuálně nezkušený, o kterém dále také hovořil Muž 2.

„Nevím úplně, jestli ve 22, ale já nevím, když je ti 30 a nikdo s tebou nechodí nebo ty s nikým nechodíš, pravděpodobně si asi s nikým ani nespál, tak... vím, že třeba spoustu starších lidí, když to teď navážu ještě zpátky k té orientaci, tak jako má pocit, že mmm... že je to jako zvláštní, že nikoho nemáš a že asi budeš teda na kluky, když nemáš žádnou holku.“ (M2)

Ženou 2 a Ženou 4 bylo mimo jiné hovořeno o určité nerovnosti, kterou vnímají v kinematografickém vyobrazování sexuální nezkušenosti ženy a muže.

„To jde vidět i třeba na těch filmech, o kterých už jsem jednou mluvila. Panic je většinou někdo jako ošklivej, sociálně neobratnej. Panna většinou nějaká taková ta chytrá, roztomilá, tišší holka.“ (Ž4)

„...když máš pannu, tak v médiích to furt, eeh... je vyobrazeno jako něco, eeh... čistýho, takový jako pure a innocent, jako nevinný. Tak jako, když máš panice, tak ten je divnej a co já vím, eeh... společensky se nedokáže...“ (Ž2)

3.2.2 Dvojitý standard sexuální nezkušenosti

Termín dvojitý standard bývá tradičně v kontextu sexuality užíván v souvislosti se zkoumáním zaměřeným na sexuálně aktivní jedince. Nicméně označován je ním fenomén, v jehož rámci jsou vázány k jednotlivým genderům jiná pravidla, očekávání a hodnocení sexuálního chování (Bordini & Sperb, 2012). Podobná nerovnost v přisuzování vlastností v souvislosti se stigmatizujícím atributem, byla již zmiňována dvěma ženami. V kontextu společenského postoje je však vnímána větší polovinou respondentů, a z toho důvodu byla těmto pozorováním věnována vlastní podkapitola.

„...holka je víc ceněná za to panenství a kluk je víc takovej jako divnej“ (M3)

„...co se týče toho genderu, tak to už jsme řešili, že prostě když je kluk panic, tak to vyznívá trošku víc negativněji, než když je holka panna, ve společnosti.“ (Ž2)

„...někdo se bude spíš posmívat klukovi, že je ještě panic, než že by se posmíval holce, že je ještě panna.“ (M2)

„Řekněme, že jakože když holka čeká dlouho, tak že je to jako ok. Když kluk, tak je to vlastně divný.“ (M5)

„Že ti borci to v tomhle asi... v tomhle případě to asi odnášejí trošku víc, než ty holky“ (Ž3)

„...u těch kluků to vyloženě nikdy není podporovaný v žádném případě. Prostě pro kluka,

když seš panic, tak je to prostě úplně velkéj shame. A co se týče holek, tak okej někdo ti řekne, že seš frigidní a sto let za opicema, ale zas na druhou stranu tam máš tu vlnu toho okej.“ (Ž1)

„Panic je divnej, u holky se to dlouho bere jako ta nevinná poslušná květinka.“ (Ž4)

Dvěma z respondentů bylo o této nerovnosti hovořeno i v doslovné spojitosti s věkem, v němž je jedinec sexuálně nezkušeným.

„Jakože jo. Asi ještě jedna maličkost, že mi přijde... že je tam jako nepoměr... že jako když prostě kluk je panic ve 30, ve 40 se to řeší o dost víc, že to stigma nebo nějaký ten negativní stereotyp je tam asi trošku větší než jako u ženy.“ (Ž5)

„... v nějakým věku, když ten kluk je ještě panic, tak už to začíná jako... společensky být zvláštní. Kdyžto ve stejným věku u holky si myslím, že ještě ne, že tam je ta hranice jakoby vejš.“ (M2)

V této optice dvojitého standardu, oproti jeho tradičnímu rozložení, jsou znevýhodňováni spíše muži. Tento narativ však dává naprostý smysl, jelikož genderovými stereotypy je pasivní či úplně zdrženlivá role v sexualitě k ženě přiřazována, zatímco u mužů je předpokládána dominance a iniciace sexuálních aktů (Oakley, 2000).

Ačkoliv bývá dvojitý standard užíván ve smyslu odlišných požadavků ve vztahu k genderům, jeho princip byl popisován některými ženami i v kontextu porovnávání s vnímáním sexuální nezkušenosti věřících jedinců.

„Prostě některý společnosti si toho váží. Když seš věřící, tak je to taky dobrý a jakože v pořádku.“ (Ž1)

„Zároveň jde vidět podle mě určitej nepoměr i v tom, pokud je daná osoba věřící nebo ne. Jakože v moment, kdy jste věřící, tak vlastně všechno ostatní jde bokem a je to v pořádku, ačkoliv u stejného člověka, co není věřící, by to všichni hrozně řešili.“ (Ž4)

„A co se třeba týče i náboženský víry, tak nějaký dvojitý standard tam prostě je. Třeba když je člověk věřící, třeba ještě neměl sex, tak podle mě je to vnímáný s mnohem větším chápáním, než třeba když člověk věřící není.“ (Ž5)

3.3 Zkušenosti se stigmatizací

Jedná se o podkapitolu nebo také téma analýzy, v jehož rámci byly sdruženy výpovědi respondentů nejen v návaznosti na dotázání, zda jim někdy někdo dával najevo jejich

jinakost v kontextu jejich sexuální nezkušenosti.

„...když třeba jakoby se bavím s téma mladšíma, tak některýma takovýmahle téma, zvlášť jako u kluků bych řekl s téma frajírka, tak eeh, tam je to takový 'Mně je 16 a už jsem opíchal půlku obce a tobě je 22 a ještě si s nikým nespál, to je přece divný' ...“ (Muž 2)

„Je pravda, že jsem zažil, to se netýkalo mě ale kámoše, kterej je taky starší o pár let, myslím o 5 asi, tak ten taky ne, a nějak jsme se o tom bavili v partě kamarádů, kde byly ještě mladší lidi jak já, bylo jim třeba 16/17, a nějak jsme na to téma narazili a oni byli úplně udivený jako 'Jak je to možný,' a jestli s ním není něco špatně.“ (M5)

„Byla jsem na rande s jedním chlapcem a nějak na to přišla řeč, přičemž on to věděl od svého kamaráda, celkově s tím tématem vlastně začal on. Nejdřív se mě zeptal, jestli je se mnou něco špatně a pak mi řekl, že mě klidně rád zbaví mého trápení.“ (Ž4)

Zkušenosti těchto tří respondentů jsou prostým příkladem ponižování (Bos et al., 2013), jež je založeno na právě onom pro stigmatizaci charakteristickém vnímání osoby, jako méněcenné v důsledku stigmatizujícího atributu (Goffman, 2003), konkrétně zde sexuální nezkušenosti. Z něho vycházely i dále představené zážitky, které však byly rozšířeny o snahu ovlivňovat chování respondentů.

„To jsme šli takhle jednou nějakou večer s borcama kolem dvou holek a oni na ně začali pokřikovat takový ty blbý kecý. Tak jsem se k tomu vyjádřil, že jako mi to nepřipadá dobrý a oni mě vyhrotili, ať držím hubu, že oni aspoň nějaký holky... no, jako dostanou do postele a nejsou panicové.“ (Muž 1)

„A jednou se mi i stalo něco takovýho, že jsem prostě ve škole házel nějak vtip na tohle a dotyčného reakce byla 'Počkej, ty víš, jak to vypadá?' Úplně hnušně se do mě pustil.“ (M5)

Zážitky s ponižováním za účelem umlčení napadeného byly popsány i dvěma z dotazovaných v již představeném výzkumu, za kterým stojí Colby Fleming a Shannon N. Davis. I v jejich případě, stejně tak jako v případě Muže 5, takovému jednání čelili při konverzaci sexuálního zaměření (Fleming & Davis, 2018) Ponižování jakožto nástroj manipulace byla věnována celá kategorie výsledků, zahrnující mimo jiné incidenty cílicí na donucení k účastnění se aktivit, jako konzumace alkoholu, či samotné ztráty panictví. Takovou zkušenost popsal i Muž 3, jenž se s ní setkal v návaznosti na situaci, kdy po něm opilá slečna požadovala sexuální styk, který jemu však nepřišlo správné s ní mít.

„Tak většina kluků se mi vysmálo, že jsem se zachoval jako panic, že jsem měl být frajer a využít toho.“ (M3)

Negativní zkušenost s jednáním motivovaným snahou o donucení k překročení sexuální nezkušenosti popsala i jedna z ženských respondentek. Její zkušenost se však lišila tím, že při ní nedocházelo k ponižování, nýbrž prostému nátlaku od jednoho z kamarádů, který dle jejích slov má problém s tímto aspektem její osobnosti.

„Příklad klidně můžu uvést X. Ten to, ten jako když je ožralej, ten má jako hroznej problém tady s tím. No on se mi prostě snaží dohodit Y. On, když je ožralej, tak se mi pokaždý snaží dohodit Y.“ (Ž3)

Jak již také bylo výše zmíněno, stigmatizace může být projevována i méně agresivními způsoby, jako například v rámci neverbální komunikace (Bos et al., 2013).

„Hm, přijde mi, že když to řeším s nějakým člověkem, co na tom není stejně a on ví, jako tu moji situaci, tak jakože na mě trošku kouká divně, jako 'Co já mám právo se o tom bavit, když vlastně jako tu zkušenost nemám.' Takový trošku pohrdavý pohledy mi přijde.“ (M5)

S touto reakcí se Muž 5 setkal opět v souvislosti se zapojováním se do konverzací spojených se sexuálním chováním. K nim se váže zkušenost i Ženy 4.

„Paradoxně mám spíš pocit, že to i ty moje kamarádky nechtějí otevírat se mnou debaty o chlapcích celkově, jako bych neměla právo se o určitých věcech teda bavit.“ (Ž4)

Ta se setkala s určitou formou vyhýbání se ze strany jejích kamarádek. Vyhýbání se je jedním z příkladů stigmatizace, o kterém hovořil už Allport ve svém díle (2004). Pro to jako jediné je charakteristické, že stigmatizující stranou je brána určitá zodpovědnost na sebe a stigmatizovaný jedinec tak není jejich postoji přímo vystavován.

„Jakože když to vezmu z pohledu mejch kamarádů, tak jako vím, že někteří z nich by prostě s pannou nešli.“ (Ž3)

„... se úplně leknou, že je to jako příliš zodpovědnosti, takže vlastně zahodí celý to, jak jste si mohli do té doby rozumět.“ (Ž4)

„...třeba eeh, když teda se chci s někým sejít na nějaký ty, jak jsme to říkali, ostatní praktiky, tak většinou mám nějaký aplikace seznamovací a podobný a tam třeba jakoby spousta lidí chce jako sex, ale chce všechno, že jo. No, a ne všichni třeba úplně chápou ty důvody, proč s tímhle čekat a proč tohle nechci.“ (Muž 2)

Vyhýbavá forma stigmatizace byla třemi z respondentů popsána v souvislosti s potenciálním navazováním vztahů. Stejně, avšak ve větším množství případů, tomu tak bylo i u skupiny respondentek pouze ženského výzkumu Fullera, Boislarda a Ferneta (2019). V jejich případě se zúčastněné ženy s tímto problémem potýkaly v takové míře, že je označovaly za začarovaný kruh, v jehož důsledku měly potíže najít vztah, což poté bylo důvodem proč sexuálně nezkušenými stále v první řadě jsou (tamtéž).

3.4 Stigma management

Touto kategorií byly zkoumány způsoby, kterými respondenti zacházejí se stigmatem v sociálních interakcích. Jednotlivé subkategorie byly tvořeny dle rozdělení Rebeccy J. Meisenbach.

3.4.1 Dávání stigmatu najevo

Mužem 2 byly, již v kontextu citace z předešlé kapitoly, zmíněn i způsob a okolnosti sdělování skutečnosti o své sexuální nezkušenosti potenciálním romantickým a milostným protějškům, a z toho důvodu je na ně tímto subtématem navázáno. I přes to, že bylo popsáno v souvislosti s omezováním případných příležitostí, informuje o své sexuální nezkušenosti protějšky už v začátcích seznamování se za cílem včasného vymezení očekávání. Stejný přístup popsalo i dalších pět respondentů.

„...jsem jakoby na začátku hned zmínila, že si nejsem jistá, takže možná z toho nic nebude a to bylo asi ten moment, kdy jsem řekla, že jako jsem panna.“ (Ž2)

„Uff, nevím jestli poprvé ale, eeh, bylo to s přítelkyní hned na začátku. Co si jako takto pamatuju jsem to prostě řekl, protože já jsem se toho fakt nebál, mně to přišlo v pohodě a řekl jsem jí to. Pokud má být vztah, tak to přece nemůže... nemůže to nějak zničit tady tahle banalita.“ (M4)

„I potenciálním chlapcům to říkám vlastně relativně brzo, aby prostě věděli, na čem se mnou jsou a neslibovali si od toho hned něco. Přičemž současně to, jak oni naloží s tou informací, zase řekne i dost mně o nich.“ (Ž4)

„Jakože já to většinou... většinou když už mám o někoho zájem, tak mu to řeknu až po nějakém čase, protože po většinou to ty borce docela vyděsí.“ (Ž3)

„...kdyby to nebylo potřeba vyloženě k tomu, aby to bylo safe a aby na mě byl opatrněj, tak si myslím, že není ve výsledku potřeba to říct.“ (Ž1)

Ačkoliv posledními dvěma respondentkami bylo zvoleno informování případného partnera později na rozdíl od ostatních, i ony v tomto kontextu vnímají nutnost zahájení dané konverzace. Toto proaktivní jednání bylo i jedním z přístupů, jenž byl popisován šesti ženami ve výzkumu Fullera, Boislarda a Fernet (2019). Ty byly motivovány, stejně tak jako účastníci výzkumu této bakalářské práce, potřebou vyjasnění si jejich očekávání od vztahu a získáním jistoty o porozumění jejich osobě od svého partnera. Kromě toho však ale i snahou o zjištění jejich dosavadních sexuálních zkušeností. Zároveň bylo orientováno jedinečně k partnerům, zatímco Žena 4 a Muž 4 takto jednájí i v potenciálně diskreditujících situacích.

„...s takovýma těma novýma třeba lidma, tak to po určitým čase aspoň jednou proberu. Jasně, není to hlavní věc, kolem které se točí moje celá existence, ale je to prostě součást mě a myslím si, že ten samotnej fakt a třeba ty historky k tomu se vážící, prostě kolikrát nejlíp vysvětlí některý věci.“ (Ž4)

„Častokrát to iniciuju já, protože já nemám rád tabu a vím, že hodně lidí to ani nikdy neotevře a bude se prostě samo trápit a s nikým si o tom nepopovídá... Já jsem to měl vždycky takto, že jsem mluvil otevřeně, protože jsem měl zase špatný vzory, že nemluvili otevřeně a já mám rád takto čistej štít, že nic netajím, a tak si nic nemusím hlídat.“ (M4)

Ti tímto svým chováním mimo jiné aktivně rozporují Goffmanovu (2003) tvrzení, že de facto každý stigmatizovaný jedinec někdy záměrně využije příležitosti, v níž je mu umožněno předstírat normálnost.

Fuller, Boislard a Fernet (2019) získaly výpovědi i o druhém způsobu obeznámení druhé osoby s vlastní sexuální nezkušeností. Tím bylo jednoduché reaktivní oznámení, použité však vždy jen směrem k vrstevníkovi a nejčastěji další ženě při tematicky související konverzaci. I s touto formou se ztotožňují někteří respondenti této práce.

„Otevřeně jsem se o tom bavila celkem asi se třemi lidmi, vždycky to byli nejbližší kamarádi, a bylo to tehdy, když jsme se bavili o mém přístupu k vztahům, popřípadě když jsem se bavila s dvěma přáteli o jejich otevřeném vztahu. Ptala jsem se na jejich vztah a začali jsme se bavit i o sexuálním životě. Oba kamarádi jsou velice otevření těmto debatám. Téma celkově vplynulo z konverzace a přijali to jako něco naprosto normálního a pochopitelného. Měli zvědavé otázky, ale nebylo v tom žádné souzení.“ (Ž5)

„Co se týče těch hodně blízkých přátel... určitě bych to nějak neskrývala, kdyby se zeptali.“

(Ž1)

„...protože jako lidi, ten užší kroužek, co mě zná prostě zná od malička... tam to není třeba jako vůbec říkat jako otevřeně nebo tak nějak, ale ne, že bych se za to nějak styděla a nezminila to třeba.“ (Ž2)

„Mmm, jakože asi bych to řekl spíš, kdyby se někdo ptal. Jakože, asi bych to jenom takhle neříkal, protože mi nepříjde, že je čím nějak chlubit.“ (MUŽ 1)

„Eeh, jo. No, já bych úplně neřekl, že otevřeně mluvím, já nemám problém odpovědět, když se někdo zeptá, ale že bych se s tím někde chlubil, to asi jako ne.“ (MUŽ 2)

„Jako že by to bylo úplně moje number one téma na konverzaci to ne, ale když už se mě na to někdo zeptá, tak nemám problém odpovědět.“ (Ž3)

Mluvení o vlastním stigmatu, jenž se prolíná napříč veškerými výpověďmi respondentů, je dle Meisenbach (2010), jak bylo již v teoretické části práce řečeno, založeno na akceptování skutečnosti, že společnost zastává k určitému atributu stigmatizující postoj, a přijetí stigmatu ve vztahu k sobě samému. Právě tento způsob současně hodnotí Meisenbach (tamtéž), jako potenciálně úspěšný způsob odstraňování stigmatizace. Ze stejných předpokladů současně vychází i Goffmanem (2003) popsaná tendence stigmatizovaných socializovat se mezi sebou navzájem, s čímž jsou spojovány například morální podpora nebo prostor pro naříkání. Právě o kombinaci těchto dvou strategií bylo účastníky také hovořeno.

„No hele, když tak nad tím přemýšlím tak otevřeně jsem o tom fakt jako vyloženě o tom tématu mluvila jenom s lidma, kdo na tom byli nebo jsou stejně.“ (Ž1)

„Takže víš co, jsem to měla s kým probírat, jak to vůbec mám nadnýt nebo eeh, jako slyšet ty zkušenosti od někoho jinýho, tak to bylo super.“ (Ž2)

„Hmm, přístup asi ne bych řekl, spíš možná obsah tý konverzace. S lidma, kteří už s někým spali, tak většinou řešíme to, že s někým spali. S tím klukem spíš jako, že by člověk s někým spát chtěl ale není s kým.“ (MUŽ 2)

„...ale když tohle téma řeším právě s nějakým kámošem, co je na tom stejně jako já, tak je to úplně v pohodě, všechno volný a je sranda u toho.“ (M5)

„S tím se o tom bavíme tak jako víc no, že jako i si z toho děláme prdel, ale je to víc takový, že víme, že to není nic jako špatnýho.“ (MUŽ 1)

„Tak s tím si ze sebe utahujeme asi úplně nejvíc navzájem, ale jako bereme to. Ale jako umíme se o tom pobavit i víc jako vážně.“ (M4)

Někteří, avšak pouze mužští respondenti, již zde zmiňují humor. Ačkoliv je mu věnována pozornost další podkapitoly, kladou však důraz na to, že v těchto vztazích je to jen podíl narativu, jaký o své sexuální nezkušenosti spolu sdílí, a důležitým je zde, oproti ostatním přátelstvím, pro ně právě jistota toho *„že to není nic jako špatnýho“* (Muž 1)

3.4.2 Humor

Právě v souvislosti se sobě podobnými, se pouze o něm zmiňoval také i Muž 3.

„...jenom když jsem s těma dvěma, tak si toho děláme někdy prdel, když se jako hodí nějaká narážka.“ (M3)

Zatímco v jeho případě lze pozorovat užívání humoru výhradně se stigma sdílejícím jedincem, ostatní respondenti jej primárně pojí k situacím s jejich nejbližšími přáteli, kteří jsou se skutečností o sexuální nezkušenosti již seznámeni.

„Ale jako s kámošema si z toho uděláme srandu, nějakej trapnej čas od času.“ (MUŽ 1)

„...když jsem mezi lidma, který to stejně ví a děláme si srandu z výrazů a podobný věci, tak tam to jako klidně řeknu, protože to tam stejně všichni ví...“ (MUŽ 2)

„Když to řeším s kámošema tak... čistě jako... že si z toho děláme i prdel.“ (M5)

Právě k interakcím s normálními lidmi byl humor spojován již Goffmanem (2003), v nichž je jeho smyslem jejich usnadnění a odlehčení. Kromě toho také však tvrdil, že skrze něj může být dosažen pozitivní vztah a komfort ve vztahu držitele k onomu atributu. Podobný efekt humoru, který s přáteli směrem ke stigmatu aplikují, lze pozorovat u Ženy 3.

„Zatím z toho nemám žádný jakože „ježišmarja bude mi 30, tady moje kámošky rodí děcka a já furt nic.“ Že je mi to... možná i tím přístupem mýho okolí, z toho prostě nemám nemám nějaký depky nebo stigma jo, že prostě... Tak si z toho udělám srandu taky, protože přece jenom ono to jako v dnešní době trošku je vtipný v mým věku.“ (Ž3)

3.4.3 Vyhýbavé strategie

Meisenbachovou (2010) byly označeny dále představené dvě strategie za úzce spojené, a z toho důvodu byly i v této bakalářské práci nakonec spojeny do jednoho subtématu.

„Ale když je to zase v té jiné sociální skupině, kde ty lidi moc jako třeba neznám, nebo je to takový nový prostředí, tak tam se hlavně modlím a snažím, aby se mě nezeptali na nějakou věc právě, aby nevyšlo najevo právě, že jakoby nemám zkušenosti.“ M5

Popsaná snaha o to, aby ani nevznikla příležitost, v níž by případně mohla být existence stigmatu odhalena, je principem na němž je postavena strategie vyhýbání se. Současně se k ní pojí i vědomí stigmatizujícího narativu ze strany společnosti, pojícího se k danému atributu, a odmítání bytí terčem stigmatizace. Tyto dvě podmínky jsou východiskem i pro strategii skrývání stigmatu (Meisenbach, 2010), o které Goffmanem (2003) též bylo již hovořeno, jako o omezující projevování stigmatického selhání.

„Občas si teda rád hraju na zajímavýho, když je to třeba nějaká holka, tak jako nedám konkrétní odpověď, prostě odpovím nějak vyhýbavě.“ (M5)

„No a když už se s nějakou holkou bavíme, tak tam se tomu teda snažím jakoby to... no, doufám, že se nezeptá a když už, tak odpovím spíš tak... jakože aby to z toho nepochopila ale zároveň jako nemohla říct, že jsem kecal.“ (M3)

Právě těmito dvěma nejmladšími muži popsané nejasné odpovídání či označování stigmatizujícího aspektu jinými slovy je jedním z projevů spadajících do strategie skrývání. Využíván je jimi v souvislosti s potenciálními romantickými protějšky. Muž 3 však souběžně tuto strategii aplikuje i v diskreditujících situacích mimo kontext milostného života. Zde ji však uchopuje formou lži, které do skrývání také Meisenbach (2010) bylo zařazeno.

„Ale když jsou to... když je to kámoš normální a zeptá se na to, tak to... no, jako už párkrát i zalžu.“ (M3)

3.5 Vnímání vlastní sexuální nezkušenosti

V této podkapitole byly zkoumány postoje jednotlivých respondentů k jejich sexuální nezkušenosti, které jsou rozděleny dle schématu Laury Carpenter (2002). Za cílem výstižného zachycení onoho vztahu, bylo pracováno současně s na Carpenter navazující prací Maury Kelly (2019), mapující scénáře první sexuální zkušenosti, prezentované v seriálech pro mladistvé, pojící se k jednotlivým typům významů sexuální nezkušenosti.

3.5.1 Stigma

Jednou z charakteristik, jež byla vykreslována v souvisejícím scénáři naléhavosti (Kelly,

2010), ale také již některými účastníky ve výzkumu Carpenterové (2002), obelhávání protějšků i okolí o sexuální zkušenosti. Tomu byla v této práci věnován prostor již v minulé kapitole, v jejímž rámci o jeho aktivním aplikování bylo hovořeno Mužem 3 v kontextu jak romantických, tak přátelských vztahů.

„Ale když jsou to... když je to kámoš normální a zeptá se na to, tak to... no, jako už párkrát i zalžu.“ (M3)

„No a když už se s nějakou holkou bavíme, tak tam se tomu teda snažím jakoby to... no, doufám, že se nezeptá a když už, tak odpovím spíš tak... jakože aby to z toho nepochopila ale zároveň jako nemohla říct, že jsem kecal.“ (M3)

Nicméně takové jednání bývá následkem pocitu beznaděje, vyvolaným často neúspěchy spojenými se touhou o zahájení právě sexuálně aktivního života (Kelly, 2010). O takovém pocitu hovořil Muž 3 v souvislosti s dotázaním, co se mu pojí k vidině prvního sexu a také zda měl napříč časem stejný postoj ke své sexuální nezkušenosti.

„Jak bych to řekl... spíš přemýšlím, jak se k tomu jako poprvé dostanu, když jsem už tak starej vlastně. Jak se k tomu doberu jako? A přemýšlím, jestli mě někdy nějaká holka bude chtít, tak prostě to musí vydržet ten měsíc až dva a pak se to nějak stane, no. Ale to je ten problém, jakože sehnat si nějakou holku.“ (M3)

„No, vlastně hlavně před těma dvouma rokama hlavně, když jsem prostě... mě sralo, že všichni prostě už to měli a všichni už to řešili. Prostě měli to svoje poprvé a vykládali to všude po třídě. Jako všichni se tím chlubili, a já prostě ani neměl tu holku, tak prostě mě to takhle jako štválo, tak jsem prostě hrotil, že chci nějakou holku abych prostě mohl mít ten sex prostě. To bylo takový... jakože jsem jim skoro záviděl, nebo takhle.“ (M3)

Kelly (tamtéž) byly zkoumány i zobrazované následky, které v rámci tohoto scénáře pro jedince 1. sex obnášel. Ve většině se jednalo o ty pozitivní kupříkladu spojené se sociálním statutem, jako příležitost konečně se chlubit mezi přáteli (tamtéž). Podobně byl vnímán 1. sex právě i Mužem 3 při dotázaní, co pro něj 1. sex znamená.

„No, nemyslím si, že to je přímo důležitý ale... Takhle, když se to stane, tak prostě budu rád a budu mít ze sebe jako lepší pocit. Že si prostě už budeš moct říct, že jsem s někým spal, tak ze sebe budeš mít lepší pocit si myslím.“ (M3)

Zároveň k tomuto pocitu pojí i samotnou sexuální nezkušenost, kterou vnímá jakožto něco, co mu k jeho dosažení zabraňuje.

„No, že si prostě nemůžu říct, že jsem někdy... jenom ten achievement, prostě si to jako říct.“
(M3)

3.5.2 Krok v procesu

Druhý význam přikládáný sexuální nezkušenosti, je odvozen od vnímání k němu spojeného 1. sexu, jako pouhé součásti procesu přechodu, v jehož rámci mají být získány znalosti o sexualitě nebo o sobě samém (Carpenter, 2002). Samotný atribut sexuální nezkušenosti tedy není nijak zásadní, což je i postoj, jenž k němu někteří respondenti této práce zaujímají.

„...mi nepřipadá, že je to něco tak vzácného, když ve finále to ani neexistuje, ale jako máš tam takový ty konstrukce sociální.“ (Ž2)

„Hm, nic. Pro mě osobně nic, protože já jsem nikdy na to panenství nehleděla jako na něco speciálního. Prostě strašnej zbytečnej konstrukt to je.“ (Ž1)

„Já upřímně ani nevím. Já to nějak nevnímám většinu času, je mi to jedno.“ (Ž3)

„Já tohle v podstatě... tohle jakoby u sebe a ani u kluků moc jako neřeším, jo. Spíš prostě to беру tak, že nemám tu zkušenost.“ (M5)

„Nevím, mi prostě nepřijde, že by to bylo nějak to jako... že si říkám, jakože to zas tolik věcí nezmění, jakože... jako nemám smysl na tom nějak lpět, je to prostě jen zkušenost.“ (MUŽ 1)

V souvisejícím scénáři je kladen velký důraz na vhodné okolnosti onoho aktu (Kelly, 2010). Těm přikládaly důležitost i respondenti, spadající do tohoto způsobu vnímání. Konkrétně dvě ženy hovořily o bezpečnosti v sexu, ke které je dle nich potřebná komunikace mezi partnery.

„...chtěla bych, aby se ujistil, že jsem fakt v pohodě. Já si nedělám žádný iluze, já vím, že to bude bolet, ale že bych právě chtěla, aby se třeba jako zastavil a ujistil se, že su v pohodě.“
(Ž3)

Pro Ženu 1 je dosažení bezpečnosti v sexu natolik důležité, že je pro ni právě důvodem pro hovoření s partnerem o své sexuální nezkušenosti, ačkoliv by jinak vnímala sdílení dané informace za zbytečné.

„...kdyby to nebylo potřeba vyloženě k tomu, aby to bylo safe a aby na mě byl opatrněj, tak si myslím, že není ve výsledku potřeba to říct.“ (Ž1)

Jedním z dalších kritérií, o nichž bylo hovořeno již v práci Kelly (tamtéž), určujících vhodnou situaci pro 1. sex, je navázaný monogamní romantický vztah. Právě k němu byl spojován i respondenty této práce v kontextu odpovídání na otázku, co pro něho znamená 1. sex.

„No vlastně takový jako... že to s tím člověkem myslím vážně, protože podle mě tohle prostě patří jako do vztahu.“ (M5)

„Ty jo... že tomu klukovi... že to jako není prostě jen nějaký úlet, že bych chtěla s tím klukem být i dál.“ (Ž3)

Zároveň o něm bylo mluveno ženskými respondentkami, které jeho absencí vysvětlovali důvod, proč přes ochotu provozování jiných sexuálních praktik, s danými lidmi neměly penilně-vaginální styk.

„Já jako úplně nechci, aby to bylo něco speciálního, ale zase úplně nechci... se nechci tady někde vyspat s náhodným týpkem, kterýho potkám jako v baru a dám mu takzvaně za panáka.“ (Ž3)

„Že tam není takový to, eeh, jak to mám říct... ten vztah. Tak že s nima jsem... mám pocit, že kdybych se s někým třeba vyspala a pak... nebo že by to byl hook up nebo tak něco, tak by mi to asi emočně docela jako, eeh, trošičku rozhodilo. Třeba pokud by ten člověk mě pak jako úplně ignoroval, tak mi to... se mi nelíbí.“ (Ž2)

Žena 2 zde současně hovořila i o obavách spojených s následky obnášenými sexem mimo onen vztah. Podobné negativní následky absolvování 1.sexu v situaci, která nesplňovala ony vhodné okolnosti, jsou zobrazovány i v příbězích seriálových postav spojovaných s tímto typem sexuálního scénáře (tamtéž).

3.5.3 Dar

Vnímání sexuální nezkušenosti, jako daru založeno na vztahu, kdy ji jedinci vnímají jako významnou věc a akt prvního sexu má být sdílen pouze s výjimečným protějškem. Takový protějšek si jej však musí zasloužit kupříkladu láskou a být si oné důležitosti vědom (Carpenter, 2002). Přesně tento vztah ke své nezkušenosti byl popsán čtyřmi respondenty.

„Eeh, to je něco, co asi neprodám jen tak někomu, dejme tomu... protože dosáhnout toho čeho chci není zbavit se panictví, ale prostě... vím zní to blbě u kluka, ale dejme tomu, že bych o to rád přišel s někým, koho budu mít rád aspoň v to období.“ (M4)

„...ten akt toho sexu prvního, že mi to přijde jako něco intimního, vlastně nejintimnějšího, když pak pomínu vysoký citový věc. A to si myslím, že... no, že si myslím, že prostě něco intimního, co by mělo být vyhrazeno jako jenom některým. Eeh, poeticky řečeno, protože čekám na toho pravého nebo na tu pravou... tohle je intimní věc, která by měla být vyhrazená jenom tomu, kdo si ji zaslouží.“ (MUŽ 2)

„Ten první sex pro mě osobně to bude celkově jako velkej krok, protože dovolím konečně někomu natolik věřit a jako ukázat mu dejme tomu část sebe, kterou si nikdo jinej nezasloužil.“ (Ž4)

„To je něco, co jsem si prostě jako vyhradila pro někoho speciálního, protože to představuje pro mě asi ne vyloženě něco jako pro potěšení, ale spíš jako nějaký hluboký spojení mezi dvěma lidskejma bytostma. Že to není něco, co prostě dělá člověk třeba když se nudí.“ (Ž2)

Pro abstinenci scénáře, zachycující tento přístup k sexuální nezkušenosti, jsou charakteristické a jedinečné pocity spokojenosti z ní, vycházející kupříkladu z dodržování vlastních hodnot (Kelly, 2010). V tomto kontextu jej popsali Muž 4 a Žena 4, když vysvětlovali, jaký význam pro ně jejich sexuální nezkušenost má.

„A znamená to, že dokud to mám, tak že nad tím asi ještě přemýšlím. Že jsem to jako nezahodil nebo ani jsem nedosáhl, třeba toho, čeho bych chtěl a že jsem jako neporušil nějaký moje zásady, ale dejme tomu, že je to tak. Že jsem se ještě nevzdal, nevím, tak nějak. Přijde mi totiž hrozně lehký se toho zbavit, ale jako hodně lehký.“ (M4)

„Jedna část mě chce odpovědět jakože nic, protože v tomhle věku už jsem si vědoma toho, že je to prostě jenom určitej sociální konstrukt, ale to bych lhala. Jak jsem říkala, už si to člověk roky nese a prostě to nejde jen tak nějak jako zahodit. Už se z toho stala taková věc jako pro mě, kdy vlastně jsem kolikrát ráda, že jako si furt stojím za tím svým přesvědčením a nepropadám něčemu, jen protože si okolí může myslet, že bych jako měla.“ (Ž4)

Tyto pocity však mohou být založeny i na praktických důvodech pozorovaných jedincem, jakých starostí ho ve srovnání se sexuálně aktivními jeho nezkušenost zprošťuje (tamtéž).

„...mám výhodu oproti ostatním kámoškám, protože pravidelně každěj měsíc byly strachy, jestli náhodou nebudou mít dítě, takže jsem si vždycky říkala, že tohle já řešit nemusím. Nebo pak, když náhodou se člověk dozví, že někdo chytl nějakou tu nemoc, tak o to se taky nemusím bát.“ (Ž4)

„...když nezletilým kamarádkám chodím kupovat těhotenské testy, tak se směju, že já jako ten problém nemám...“ (MUŽ 2)

„Má to ale takový praktický výhody, co ti ale ušetří hodně stresu, že prostě nemusíš řešit nějakou jako hlubší jako sexuální ochranu, protože se nebojíš jakože jestli otěhotníš.“ (Ž5)

Zmíněné možnosti těhotenství či pohlavně přenosných chorob a celkově rizika, které jsou obnášeny sexuálním životem, jsou mimo jiné také jedním z klíčových znaků pro tento scénář (tamtéž). Na rozdíl od ostatních respondentů Muž 4 o nich hovořil, jakožto o jednom z důvodů pro svoji sexuální nezkušenost.

„Prostě, chcu se vyvarovat nějaké chybě. Vím, že se nedá úplně vyvarovat chybám jako 100%, že ti ten člověk nesedí se dá dozvědět aj po letech ale furt... nechtěl bych se dostat do toho stádia, kdy bych někoho na potkání to, a pak bych měl dítě a třeba by mi ten člověk vůbec nesedl, ale prostě musel bych se starat a třeba být s tím člověkem.“ (M4)

3.6 Reprodukce stigmatizujícího postoje

V rámci jednoho z výzkumů Amandy N. Gesselman, Gregory D. Webstera a Justina R. Garcii (2016) vyšlo najevo, že větší nezáměr o vztah se sexuálně nezkušeným ve srovnání se sexuálně zkušenými projevují právě jedinci z oné skupiny. Toto zjištění bylo motivem pro tuto kategorii a k ní pojící se výzkumnou otázkou. Nicméně v této práci bylo přejímání stigmatizujícího vnímání sexuální nezkušenosti zkoumáno i mimo rovinu romantických vztahů.

3.6.1 Sexuální nezkušenost u vrstevníků

V této subkategorii jsou sdruženy výroky respondentů, jenž vznikly na základě dotazování, co si myslí o tom, když je někdo jiný v jejich věku sexuálně nezkušený. Žena 3 a Muž 3 nejprve hovořili pouze o vnímání jedince vlastního genderu, a tak jim byla následně přímo položena otázka na názor v souvislosti s jedinci genderu opačného.

„Tak myslím, že nevyhledává takovej ten typicky sociální život těch mladých lidí. Prostě nechodí po klubech a takový věci. Že prostě žije normálním životem, no. Má jiné priority.“ (M3)

„Že je to její věc, že já do toho nemám co strkat nos. Jestli prostě měla nějaký důvody pro to se s nikým nevyspat, tak to s velkou pravděpodobností byly dobrý důvody, protože jako... co si budem, já jsem na tom stejně.“ (Ž3)

Zatímco oběma respondenty nebyla ona nezkušenost ženy vnímána nijak negativně, ve vztahu k mužům už chovali určité předsudky.

„Na jednu stranu prostě... že buď je něco špatně, nebo ho to prostě nezajímá. Takže, abych to nějak shrnul... pokud uvidím hezkýho, v pohodě borce a vím, že je panic, tak si myslím, že ho to nezajímá. Když vidím, že je to totální debil nebo škaredej, ted' nechci urážet... a je panic, tak že je prostě něco špatně. Jakože buď je škaredej nebo má nějaký problém.“ (M3)

„To by mě upřímně trošku zarazilo, vzhledem k tomu, že mám za kamarády X, Y a takhle, takže jako ano, to by mi přišlo zvláštní...“ (Ž3)

Totožným principem vnímání ženské sexuální nezkušenosti jakožto něčeho standardního, zatímco té mužské s předpojatostí, bylo možné pozorovat i v odpovědích Ženy 4 a Ženy 5. Ty současně hovořily o stereotypech, na kterých je založen tento jejich rozdílný postoj.

„Já to беру tak, že je to rozhodnutí každýho a at' si prostě každé jako ujasní, jakým způsobem se k tomuhle staví. Ale je pravda, že nějaký předsudek tam asi určitě v tomhle ohledu je. Protože bohužel asi i ve mně ten stereotyp prostě je, že jako kluci jsou ty, co by měli jako lovit ty holky a holky jsou takový ty, co se nechávají lovit.“ (Ž5)

„Jako u holky to ve mně vyvolá prostě nějaký sympatie, ve smyslu, že je tam nějaká sounáležitost a jako prostě mi to nepřipadá zvláštní, ale co se kluků týče, tady jsem bohužel pokrytec a zdegenerovaná stereotypní společnost, ale přijde mi to trošku zvláštní no. Ale to je prostě tím konceptem toxické maskulinity, jak se od kluků čeká, že budou ti lovci a nejlépe bez emocí, přitom jsou to pořád taky jenom lidi.“ (Ž4)

I Mužem 2, kterým byla otázka také nejprve uchopena pouze k vlastnímu genderu, byl tento dvojí přístup popsán. Ten o něm však nehovořil jakožto o vlastním, nýbrž o vědomí jeho existence, přičemž v jejím důsledku je dle něho důležité, aby měl muž štěstí na přátele.

„Tak mně je to jedno ale myslím si, že musí mít dobrý kamarády, jinak to bude mít těžký. Nebo takhle, nesmí mít blbý kamarády, možná spíš tak.“ (M3)

„No, mně osobně je to jako jedno, no. A myslím si, že v tomhle věku možná i společnosti je to jako jedno, ale to nedokážu úplně říct.“ (M3)

Stejný nekritický a nerozlišující postoj byl zastáván i zbylými respondenty, přičemž

Ženou 2 a Mužem 4 byl projev nesouhlas v souvislosti s potřebou pozorovanou ve společnosti někoho hodnotit na základě jeho sexuální nezkušenosti.

„To samý, co asi o mně, že může mít jakýkoliv důvod... Protože proč bych měl na někoho mít špatnej názor, když není a nebo je to mi nějak nebere hlava. Takže takovej prostě, ne že bych takovej nechtěl být, já takovej prostě nebudu, protože přemýšlím takto. Mě by ani nenapadlo, někoho odsuzovat.“ (M4)

„No, vzhledem k tomu, že do toho spadám, tak mi to nepřipadá divný upřímně. A hlavně, že jo, jsme v 21. století a jako nevím no, proč je to tak důležitý, protože ve finále ten koncept toho panenství nebo panictví fakt neexistuje.“ (Ž2)

„Eeh... jakože nepřijde mi to nějak jako to, že by to mělo být něco špatnýho.“ (MUŽ 1)

„Já si jako nemyslím, že ať už je to holka nebo kluk, tak je to něco za co by se měli stydět.“ (Ž1)

„Tak mně osobně to vůbec nevadí. Já jako vůbec ty lidi nesoudím.“ (M5)

3.6.2 Sexuální nezkušenost potenciálního partnera

Zda je samotnými respondenty přejímáno stigmatizující stanovisko směrem k případným romantickým protějškům bylo zjišťováno otázkou, jestli by začali vztah se sexuálně nezkušeným partnerem. Z odpovědí většiny respondentů vyplynulo, že by takovou situaci uvítali. Kupříkladu Mužem 5 by partnerčina nezkušenost byla znakem jejích vnitřních hodnot.

„Určitě. Takhle, asi každé to vnímá jinak, ale já to беру tak, že vlastně nedá každému na první to. Že prostě ví svoji hodnotu, ví co chce, a to mi přijde jako fajn, a že se to jako v dnešní době moc necení.“ (M5)

„No, klidně jo. A o tom jsem taky třeba přemýšlel, že by to vlastně bylo i lepší, že bychom si aspoň byli jako rovní.“ (MUŽ 2)

„To jo. Aspoň tam nebude takový to velký očekávání ode mě přímo na ten sex, si myslím.“ (M3)

Mužem 2 a Mužem 3 byly vnímány pozitivně ve spojitosti s případným společným sexuálním životem. Stejně to bylo vnímáno i ženami, které nezávisle na sobě všechny hovořily o možnosti učit se něčemu novému spolu s partnerem.

„Eeh, jo. Proč ne? Posílej je mým směrem, budeme se učit spolu. Mrk, mrk.“ (Ž1)

„Určitě jo, protože pak je to takový jako, že se učíš něčemu novému a jste na to dva. Takže je to větší sranda.“ (Ž2)

„Aspoň bysme se učili spolu, aspoň bysme byli nešikovní spolu, když to řeknu takhle. Tam je mi to asi jedno, mně jde hlavně o tu povahu.“ (Ž3)

Žena 3 zastává tento kladný postoj k sexuálně nezkušenému partnerovi i přes to, že v rámci předchozí otázky subkategorie přiznala určité předsudky. Žena 5, která o nich také hovořila, je jednou z respondentů, kteří sexuální nezkušenosti v tomto kontextu nepřikládají význam.

„Asi by mě primárně zajímalo, jakej ten člověk je a třeba i jak vypadá. Prostě obecně bych řešila spíš jakej ten člověk je než zrovna tuhle tu kategorii. Není to asi nic relevantního pro mě.“ (Ž5)

„Nemyslím si, že by to mělo být problém... jakože bych nebyl takovej, že bych si s ní nezačal jen kvůli tomu.“ (MUŽ 1)

„No, jako pokud by to přišlo nějak přirozeně, tak by mi to nevadilo. Tady nejde podle mě o to, tady jde o to, co jako lidi k sobě cítijou, a pokud se dozvím něco takovýho, tak to nemá žádnou váhu.“ (M4)

Zatímco ve výzkumu, jenž je základem pro tuto celou kategorii, se k takovýmto vztahům stavěli odmítavěji muži (Gesselman & Webster & Garcia, 2016), zde je toto stanovisko projeveno pouze ženou.

„Opět pokrytec já, ale když mám být fakt upřímná, tak ne. Bohužel z toho stereotypního názoru pramení to, že bych si prostě říkala, co je na něm špatně, ikdyž vím moc dobře, že to jako racionálně nedává smysl.“ (Ž4)

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala stigmatem ve spojitosti se sexuální nezkušeností mladých dospělých žen a mužů, za tu byla považována absence zkušenosti s penilně-vaginálním stykem.

Předmětem zkoumání první kategorie bylo vnímání stigmatizace sexuální nezkušenosti v široké společnosti. Polovinou respondentů bylo v různých kontextech hovořeno o společenském pojetí sexuální nezkušenosti jako méněcenné, přičemž některými z nich, ale i dalšími bylo také popsáno pozorované přidělování negativních vlastností či nálepek atributu sexuální nezkušenosti. Jako nejvíce rozšířené a zásadní téma se však ukázal dvojitý standard, o kterém bylo hovořeno skoro většinou respondentů, v jehož rámci je výrazně negativněji pohlíženo na sexuální nezkušenost mužskou.

V druhé kategorii byly zahrnuty jednotlivé zkušenosti respondentů se stigmatizací. Popsány byly zkušenosti s jednoduchým ponižováním ale také tím, jehož cílem byla manipulace respondentů. O těchto zkušenostech bylo z větší části hovořeno muži. Sdíleny byly i zkušenosti s neverbálními projevy či vyhýbáním, o kterém hovořily spíše ženské respondentky. Zajímavým jevem, jenž zde byl pozorovatelný, je shoda genderu jedinců, z jejichž strany popsáné jednání přicházelo. Napříč všemi popsányými zkušenostmi až na jednu, je totiž možné pozorovat, že jejich původci byli muži.

Další kategorie byla zaměřena na způsoby, kterými respondenti přistupují ke své sexuální nezkušenosti v sociálním kontextu, vycházející ze schématu strategií Rebeccy J. Meisenbach. Nejčastěji popsáným způsobem bylo její verbální dávání najevo. Dále zde byl obsažen i humor, strategie vyhýbání se a skrývání stigmatu. Výraznější genderové rozdíly je možné pozorovat u hovoření o své sexuální nezkušenosti v kontextu diskreditující situace, ve které ženy projevily více ochoty o ní hovořit. Naopak převažujícím počtem mužů bylo popsáno hovoření o sexuální nezkušenosti se stigma sdílejícím jedincem. Stejně tak více mužů hovořilo o užívání strategie humoru v okruhu přátel, jenž byli se skutečností již seznámeni. Kromě toho pouze dvěma nejmladšími muži byly zmíněny vyhýbavé strategie nejen v kontextu romantických vztahů, ale i v kontextu situací, kde doposud není skutečnost o jejich stigmatu známá.

V rámci vnímání vlastní sexuální nezkušenosti bylo vycházeno z rozdělení onoho vztahu podle Laury Carpenter na stigma, krok v procesu a dar. Současně byla využita jako

opora této kategorie práce Maury Kelly, jenž zkoumala sexuální scénáře v souvislosti s danými vztahy. Jako o stigmatu se ke své sexuální nezkušenosti vyjadřoval pouze jeden právě nejmladší muž. Jakožto dar byla popsána dvěma jedinci z každého genderu. Zbylí respondenti, tedy tři ženy a dva muži, přistupovali k sexuální nezkušenosti jako ke kroku v procesu.

V poslední kategorii bylo zkoumáno zda sexuálně nezkušení reprodukuje stigmatizující vnímání ve vztahu k jedincům disponující stejným stigmatem. Napříč celou kategorií bylo možné pozorovat genderovou nerovnost, která byla představena už v první kategorii. Zatímco jakékoliv předsudky k ženám nikdo nevyjádřil, skoro polovinou respondentů byly vyjádřeny směrem k sexuálně nezkušeným mužským vrstevníkům. Jednalo se převážně o ženy a jednoho muže, který sám ke svou nezkušenosti považuje za stigma. Ve vztahu k potenciálnímu partnerovi stigmatizující pozici zastává pouze jedna žena z celého výzkumného vzorku.

Vzhledem k absenci dosavadních výzkumů sexuální nezkušenosti optikou stigmatizace, přináší s sebou tato práce i nové možné otázky pro další výzkumy. V první řadě by bylo například možné provedení kvantitativní práce, jež by zkoumala právě onen respondenty vnímaný postoj naší společnosti, na jehož základě by případně mohla být nalezena řešení pro destigmatizaci. V rámci kvalitativního zkoumání by bylo možné tento výzkum zopakovat, jelikož vzhledem k velikosti výzkumného vzorku může sloužit pouze jakožto základ pro další zkoumání, ale také třeba jeho poznání rozšířit o zkoumání širšího rozpětí dopadů na stigmatizované jedince.

Summary

This bachelor thesis examined the stigma associated with sexual inexperience in young adult women and men, which was considered to be the lack of experience with penile-vaginal intercourse.

The first category examined was the perceived stigma of sexual inexperience in the wider society. The social perception of sexual inexperience as inferior was discussed in various contexts by half of the respondents, while the observed attribution of negative characteristics or labels to the attribute of sexual inexperience was also described by some of them and others. However, the most prevalent and significant theme was the double standard, which was discussed by almost the majority of respondents, whereby male sexual inexperience is viewed significantly more negatively.

The second category included respondents' individual experiences of stigma. Experiences of simple humiliation but also those aimed at manipulating respondents were described. These experiences were largely reported by men. Experiences of non-verbal language or avoidance were also shared, which were more likely to be reported by female respondents. An interesting phenomenon that was observable here is the gender consistency of the individuals from whom the described behaviours came. Indeed, across all but one of the experiences described, it is possible to observe that the perpetrators were male.

Another category focused on the ways in which respondents approached their sexual inexperience in a social context, based on Rebecca J. Meisenbach's schema of strategies. The most frequently described way was verbally making it known. Humour, avoidance strategies and hiding the stigma were also included. More pronounced gender differences can be seen in talking about one's sexual inexperience in the context of a discrediting situation in which women showed more willingness to talk about it in response to being asked. Conversely, a preponderance of men described talking about sexual inexperience with a stigma-sharing individual. Similarly, more men talked about using the strategy of humour in a circle of friends who were already familiar with the fact. In addition, only the two youngest men mentioned avoidance strategies in the context of romantic relationships, but in the context of situations where the reality of their stigma was not yet known.

The perception of their own sexual inexperience was based on Laura Carpenter's

division of the relationship into stigma, a step in the process and a gift. At the same time, the work of Maura Kelly, who explored sexual scripts in the context of the relationships in question, was used to support this category. Only one particular younger man referred to his sexual inexperience as a stigma. As a gift it was described by two individuals of each gender. The remaining respondents, three women and two men, approached sexual inexperience as a step in the process.

The last category examined whether the sexually inexperienced reproduce stigmatizing perceptions in relation to individuals possessing the same stigma. Across all categories, the gender inequality already observed in the first category was observable. While no one expressed any prejudice towards women, almost half of the respondents expressed their behaviour towards sexually inexperienced male peers. These were predominantly women and one man who himself treated his inexperience as a stigma. In relation to a potential partner, only one woman in the entire research sample held a stigmatising position.

Given the absence of previous research on sexual inexperience through the lens of stigma, this paper brings with it new potential questions for further research. For example, in the first instance, it would be possible to conduct quantitative work that explores the very attitudes perceived by respondents in our society, which could potentially provide a basis for solutions to destigmatisation. In a qualitative investigation, this research could be replicated as, given the size of the research sample, it can only serve as a basis for further exploration, but also needs to expand its knowledge by exploring a wider range of impacts on stigmatised individuals.

Použitá literatura

ALLPORT, Gordon Willard. O povaze předsudků. Praha: Prostor, 2004. Obzor (Prostor). ISBN 80-726-0125-3.

ASHFORTH, Blake E., et al. Normalizing dirty work: Managerial tactics for countering occupational taint. *Academy of Management journal*, 2007, 50.1: 149-174.

ASHFORTH, Blake E.; KREINER, Glen E. "How can you do it?": Dirty work and the challenge of constructing a positive identity. *Academy of management Review*, 1999, 24.3: 413-434.

BAUME E., GRODIN M.A ., ALPERT J.J., GLANTZ L. Child sexual abuse, criminal justice and the pediatrician. *Pediatrics*. 1987;79:437-9.

BENOIT, William L. Accounts, excuses, and apologies: A theory of image restoration strategies. Marcombo, 1995.

BERGER, David G. a WENGER, Morton G. The ideology od virginity. *Journal of marriage and the family*. 1973, 1(1), 666 - 676.

BLACKLEDGE, Cathrine. 2005. *Vagina. Otevírání Pandořiny skříňky*. Praha: Triton.

BOS, Arjan E. R., John B. PRYOR, Glenn D. REEDER a Sarah E. STUTTERHEIM. Stigma: Advances in Theory and Research. *Basic and Applied Social Psychology* [online]. 2013, 35(1), 1-9 [cit. 2023-05-15]. ISSN 0197-3533. Dostupné z : doi:10.1080/01973533.2012.746147

CARPENTER, Laura M. Gender and the Meaning and Experience of Virginity Loss in the Contemporary United States. *Gender & Society* [online]. 2002, 16(3), 345–365 . Dostupné z : <https://doi.org/10.1177/0891243202016003005>

COOK R.J, DICKENS B.M. Hymen reconstruction: ethical and legal issues. *Int J Gynaecol Obstet*. 2009;107:266-9.

FLEMING, Colby; DAVIS, Shannon N. Masculinity and virgin-shaming among college men. *The Journal of Men's Studies*, 2018, 26.3: 227-246.

FRASIER, L.D.; MAKOROFF, K .L. Medical evidence and expert testimony in child sexual abuse. *Juvenile Family Court J*, 2006:41-50.

FULLER, Melissa A .; BOISLARD, Marie-Aude; FERNET, Mylène. "You're a virgin? Really!": A qualitative study of emerging adult female virgins' experiences of disclosure. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 2019, 28.2: 190-202.

GESSELMAN, Amanda N.; WEBSTER, Gregory D.; GARCIA, Justin R. Has virginity lost its virtue? Relationship stigma associated with being a sexually inexperienced adult. *The Journal of Sex Research*, 2017, 54.2: 202-213.

GOFFMAN, Erving. Stigma: poznámky k problému zvládnání narušené identity. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. Most (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-864-2921-0.

GOODMAN, Leo A. "Snowball Sampling." *The Annals of Mathematical Statistics*, vol. 32, no. 1, 1961, pp. 148–70. JSTOR, <http://www.jstor.org/stable/2237615>. Accessed 1 Aug. 2023.

GWYNNE, Margaret, A., HICKS, David, 1994, *Cultural Anthropology*. New York: HarperCollins College Publishers.

HEGAZY, Abdelmonem & AL-RUKBAN, Mohammed. (2012). Hymen: Facts and conceptions. *TheHealth*. 3. 109-115.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012 [cit. 2021-05-30]. ISBN 978-80-262-0219-6.

HNILICA, Karel. *Stereotypy, předsudky, diskriminace: (pojmy, měření, teorie)*. Praha: Karolinum, 2010. *Acta Universitatis Carolinae*. ISBN 978-80-246-1776-3.

HOBDAY, A.J., HAURY L., DAYTON P.K. Function of the human hymen. *Med Hypotheses*. 1997;49:171-3.

JONES, Edward Ellsworth. *Social stigma: The psychology of marked relationships*, 1984.

KANDELA P. Egypt's trade in hymen repair. *Lancet*. 1996;347:1615.

KATRŇÁK, Tomáš, et al. *Na prahu dospělosti: partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti*. Praha: Dokořán, 2011. *Bod (Dokořán)*. ISBN 978-80-210-5455-4.

KELLY, Maura. *Virginity Loss Narratives in "Teen Drama" Television Programs*. *The Journal of Sex Research* [online]. 2010, 47(5), 479-489. Dostupné z : <https://doi.org/10.1080/00224490903132044v1>

LEBEL, Thomas P. Perceptions of and responses to stigma. *Sociology Compass*, 2008, 2.2: 409-432.

LEROUX, Audrey; BOISLARD, Marie-Aude. Exploration of emerging adult virgins' difficulties. *Emerging Adulthood*, 2022, 11.1: 121-132.

LEVENO, K.J., et.al, *Williams Obstetrics (23rd edition)*. 2010. McWGraw-Hill Companies.

LINK, Bruce G.; PHELAN, Jo C. Conceptualizing stigma. *Annual review of Sociology*, 2001, 27.1: 363-385.

MAJOR, Brenda; KAISER, Cheryl R.; MCCOY, Shannon K. It's not my fault: When and why attributions to prejudice protect self-esteem. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 2003, 29.6: 772-781.

MEISENBACH, Rebecca J. Stigma Management Communication: A Theory and Agenda for Applied Research on How Individuals Manage Moments of Stigmatized Identity. *Journal of Applied Communication Research* [online]. 2010, 38(3), 268-292 [cit. 2023-05-15]. ISSN 0090-9882. Dostupné z : doi:10.1080/00909882.2010.490841

NAKONEČNÝ, Milan. Stigmatizace. *Sociologická encyklopedie* [online]. Sociologický ústav AV ČR, 2022 [cit. 2023-05-15]. Dostupné z : <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Stigmatizace>

OAKLEY, Ann. *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-403-6.

BORDINI, G., SPERB, T.M. Sexual Double Standard: A Review of the Literature Between 2001 and 2010. *Sexuality & Culture* 17, 686–704 (2013). <https://doi.org/10.1007/s12119-012-9163-0>

STAFFORD, Mark C.; SCOTT, Richard R. Stigma, deviance, and social control: Some conceptual issues. *The dilemma of difference: A multidisciplinary view of stigma*, 1986, 77-91.

STANDRING, S . *Gray's Anatomy: The anatomical basis of clinical practice* (39th edition). 2008. Elsevier Inc. Churchill Livingstone.

WEISS, Petr, ZVĚŘINA, Jaroslav. *Sexuální chování v ČR situace a trendy*. Praha: Portál, 2001

ZVĚŘINA, Jaroslav. *Lékařská sexuologie*. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2049-7.

Teze bakalářské práce

Projekt bakalářské

Jméno a příjmení studujícího: Sarah Baráková

Studijní program: Sociologie se specializací na Studia současných společností

Předpokládaný název práce: Panenství a panictví mladých dospělých a jejich stigmatizace

Klíčová slova: panenství, panictví, stigma, stigmatizace, sexualita, zdrženlivost, cudnost

Vedoucí práce: Mgr. Nela Andresová

Jméno vedoucí/ho bakalářského / diplomového semináře, do kterého se chce studující hlásit (předběžně): PhDr. Mgr. Jaroslava Hasmanová Marhánková, Ph.D.

Bakalářské semináře	
Seminář Dr. Mouralové kód: BCA	Zaměření semináře: Seminář je určen studujícím, kteří zvolili téma ze sociální (veřejné) politiky a práci jim vedou vyučující z KVSP. Práce se typicky věnují analýze procesu tvorby politiky (nastolování agendy, rozhodování, implementace) a může v nich být uplatňován normativní pohled (identifikace společenského problému, navrhování řešení, vyhodnocování úspěšnosti politik apod.). Je možná práce s různými typy dat.
Seminář Dr. Hasmanové Marhánkové kód: BCB	Zaměření semináře: Seminář je primárně určen studujícím, kteří ve své bakalářské práci plánují realizovat kvalitativní výzkum. Vítání jsou především studující se specializací Sociální antropologie a ti, jež plánují pracovat s interpretací dat získaných z pozorování a/nebo rozhovorů.
Seminář doc. Hájka kód: BCD	Zaměření semináře: Seminář je určen pro všechny sociologicky a sociálně-antropologicky zaměřené práce.
Diplomové semináře	
Seminář doc. Císaře kód: MGRA	Zaměření semináře: Seminář je primárně určen studentům zaměření Sociologie, veřejnost a politika. Vítání jsou i studenti ostatních zaměření, kteří pracují na blízkých tématech (veřejná sociologie, expertíza a politika atd.).
Seminář doc. Grygara a doc. Hájka kód: MGRB	Zaměření semináře: Seminář je primárně určen studentům zaměření Sociální antropologie a kvalitativní výzkum. Vítání jsou i studenti ostatních zaměření, kteří chtějí svou diplomovou práci opřít o tvorbu a interpretaci kvalitativních dat.
Seminář dr. Remra kód: MGRC	Zaměření semináře: V rámci semináře je poskytována podpora studujícím, kteří ve své diplomové práci realizují primární nebo sekundární výzkum (kvantitativní, kvalitativní nebo smíšený). Seminář reflektuje potřeby studujících zaměření Aplikovaného sociologického výzkumu, nicméně je otevřen všem, kteří chtějí ve své práci dosáhnout evidence-based závěrů

Námět práce

Téma zkoumání, které jsem si pro tento závěrečný projekt vybrala, spadá do oblasti sexuality. Konkrétně se jedná o panenství, panictví, sexuální zdrženlivost a cudnost u jedinců bez sexuální zkušenosti v české společnosti, u kterých lze říct, že se v souvislosti se svým věkem vymykají normě. Cílem práce je zkoumat, jestli kolem sebe respondenti vnímají nějakou stigmatizaci spojenou s jejich zdrženlivostí, případně v jakých situacích a jakým způsobem. Mimo to je cílem této práce také zkoumat, zda je případná stigmatizace nějakým způsobem ovlivnila jejich vnímání své vlastní sexuality a sebe samých, ale i jestli se nějak projevila na jejich životě ve společnosti.

Sexualita jako téma byla dlouhá léta společností vnímána jako tabu. Na počátku 20. století k otevření diskuze o sexualitě významně přispěl lékař a psycholog Sigmund Freud. V průběhu 20. století poté došlo k takzvané sexuální revoluci, při které obzvláště v západních zemích došlo ke zmírnění kontroverze ohledně sexuality a k celkovému přijetí mnoha do té doby deviantních projevů chování, které si s dnešní sexualitou spojujeme. (Fojtíková 2013: 20). Jejich projevy a dopady lze sledovat primárně v období druhé poloviny 20. let. To lze sledovat například na závěrech z výzkumu Liliany Rubinové z roku 1989 zaměřeného na sexuální život heterosexuálních američanů. Věk respondentů se pohyboval mezi 18-45 lety, tudíž lidmi narozenými mezi lety 1943-1971, čímž bylo pokryté spektrum jak „starší generace“ tak i té „mladší“. „Starší generace“ výrazně více lpěla na představě před svatbou neposkvrněné ženy, podle které hlavně ženy ve většině případů i žily, avšak tolerovala sexuální aktivitu u mužů. U „mladší generace“ se projevilo několik rozdílů. Muži „mladší generace“ tolerují, že ženy před nimi měly partnery, avšak stále projevují určitou míru nespokojení při představě ženy, která by byla aktivní s „vyšším“ množstvím partnerů, ačkoliv to u jedinců svého pohlaví tolerují a obdivují. Také došlo k narušení dřívějšího monopolu manželství na sex. Oba jedinci počítají s tím, že do manželství vstoupí oba jedinci s předešlými sexuálními zkušenostmi. Od toho se také odvíjí představa o sexuálním životě později v manželství, od se již očekává uspokojení obou jedinců. Mimo to se u této generace dorovnává mezi zástupci jednotlivých pohlaví množství nevěry v manželství (Giddens 2012, 18-22).

Ženy „mladší generace“ projevují názor, že mají nárok si samy určit jaké sexuální aktivity budou provozovat a za jakých okolností (věku, s jakým partnerem,...) a nejeví zájem o „šetření se pro manželství“. Jednoduše pokud se na dané aktivity s danou osobou v daný okamžik cítí připravené, nevidí důvod je neprovozovat, přičemž se ani nemusí jednat o partnera, se kterým by plánovaly budoucnost. Oproti dřívějším dobám, kdy již aktivní ženy musely lhát o tom, že jsou stále panny, lze u „mladší generace“ sledovat opačné chování, „ty nevinné“ předstírají aktivitu (Giddens 2012, 18-22). Tato sexuální revoluce ve výsledku zapříčinila to, že v dnešní době je mnohem více tolerováno být sexuálně aktivní.

Dříve v kontextu tematiky prvního sexuálního styku byl normou věk odpovídající tomu, ve kterém jedinec uzavíral manželský svazek. V důsledku neustálého formování společnosti tomu tak však již dnes není a pohlavní styk ve většině případů sňatku předchází. Je vnímán, jakožto součást procesu poznávání a sblížování se mezi dvěma jedinci (Katrňák 2011, 79).

Lze tedy říct, že sexuální aktivita je v dnešní době vyvázána z bariér manželství a je spíše považována za legitimní způsob uspokojení určitých pudů, jakožto součást vztahů mezi mladými lidmi (Katrňák 2011, 79).

Mimo jiné v dnešní společnosti, ve které žijeme, se s tématem sexuality setkáváme

téměř neustále. Na internetu se můžeme setkat s reklamami na antikoncepční pilulky či na pilulky podporující erekci, ve filmech se objevují scény obsahující nahotu a činnosti spojené se sexualitou de facto běžně, v posledních několika letech jsou nám k dispozici i knihy nebo filmy zaměřené přímo na různé aspekty sexuality. Díky všem těmto faktorům, můžeme nabývat dojmu, že jako společnost jsme tématu sexuality velmi otevření a jsou bourány pomyslné bariéry v otázkách, co je vhodné a nevhodné.

Opak je ale pravdou a ve spoustě lidí jsou stále zakořeněná nějaká očekávání a s tím spojené předsudky v situacích, kdy tato očekávání nejsou naplněna dle našich představ. Článek „*Slut!*“ Leory Tanenbaum například popisuje problematiku dvojitého standardu spojeného s počtem sexuálních partnerů u žen a poté u mužů. Následně rozvádí, jaké následky tento dvojitý standard má na jedince, konkrétně zde zmiňuje fakt, že dívkám je výrazně méně komfortní mluvit o svých dosavadním sexuálních zkušenostech než chlapcům (Tanenbaum 2008). Onen stud, spojený s nekomfortností za svůj sexuální život pouze zmínila jedna z respondentek pro článek Lenky Bednárové ze Západočeské univerzity v Plzni, který se také zaměřoval na sexualitu náctiletých, avšak ve větší míře se zaměřením na bezpečnost v sexuálním životě, možná onemocnění a obavy s tím spojené. „*Lucie (17): Nejdřív, jak jsem se poprvé vyspala s tím svým, tak to prostě vládlo ve třídě asi tři čtvrtě roku, furt se mi smáli, že jsem panna, na facu to furt řešili. I třeba kluci, jeden kluk mi třeba napsal: a to nevdá tvému příteli, že si panna? Vyloženě mě vyčlenili, že se se mnou nemaj o čem bavit, když jsem s nikým nespala*“ (Bednárová 2015: 7)

Ve světě na téma prvního sexuálního styku vznikaly mnohé kvalitativní výzkumy. Například v Brazílii byl proveden v roce 2003 Paulou Mirandou-Ribeiro výzkum zaměřený na právě na problematiku prvního sexu a jak ovlivní reputaci daného jedince. Výzkum se zaměřil jak na mladé, tak na matky dcer, přičemž ve většině případů matky očekávají od své dcery, že jejím prvním partnerem bude muž, kterého si vzala (Miranda-Riberio 2003, 20). Tento názor je vštěpován výchovou z generace na generaci, tudíž většina dívek poté odpovídá stejně (Miranda-Riberio 2003, 21). V této společnosti je tedy pohlíženo na zachování panenství, na rozdíl od společnosti naší, pozitivně. K chlapcům se žádná tradice, striktně zakazující pohlavní styk před manželstvím, nevztahuje. Naopak se chlapci, v menším měřítku ale přeci, mohou potýkat mezi svými vrstevníky s pochybováním o jejich mužství a orientaci (Miranda-Riberio 2003, 28-30).

Na základě výše zmíněné kratší rešerše, lze dojít k názoru, že na panenství a panictví je pohlíženo, jako na určitou deviaci či stigma, přičemž právě touto optikou se budu na tematiku zaměřovat, jelikož tomu doposud nebyla věnována pozornost. Stigma jako takové Goffman ve svém díle „*Stigma - poznámky k problému zvládnutí narušené identity*“, popisuje jako atribut, který je osobě vlastní avšak z pohledu společnosti k dané osobě nežádoucí, jelikož ji odlišuje od kategorie osob, mezi které by měla spadat. V případě, kdy je druhá osoba s tímto atributem daného jedince seznámena, může výrazně pozměnit obraz o jejím držiteli. Ten je poté druhou osobou vnímán za špatného, slabého či jiným negativním způsobem (Goffman 2003, 10).

Dále řadí stigmatizované jedince do dvou kategorií v souvislosti se situacemi, do kterých se tito jedinci dostávají v rámci života ve společnosti. Zde záleží na tom, zda jsou ve společnosti, která je s jejich „atributem“ seznámena. V případě, že ano, takového jedince označuje za „*diskreditovaného*“, přičemž se jeho společnost snaží tvářit, že tento atribut přehlídí, právě to způsobuje houstnoucí a nekomfortní atmosféru pro všechny přítomné a danou osobu, čímž se pro něj stává taková situace problematickou. Je-li však tento jedinec ve společnosti, jenž není s jeho „atributem“ seznámena, je označován za osobu „*diskreditovatelnou*“. Tento jedinec má potenciál dostat se do situací, ve kterých se bude potýkat s dilematy, zda onu informaci o sobě říct či ne, jestli lhát nebo nelhat (Goffman

2003, 54).

Předpokládané metody zpracování

V České republice je věková hranice umožňující legální pohlavní styk stanovena na 15 let obou zúčastněných jedinců. Srovnání dat, které uvádí Katrňák ve své práci však naznačuje, že poměr jedinců, kteří začínají být sexuálně aktivní před patnáctým rokem, u nás roste. Konkrétně byl mezi danými obdobími sledován až trojnásobný nárůst, u dívek se jednalo v původním výzkumu z roku 1993 o 2% dívek a u chlapců 5,3%, přičemž v datech Katrňákova výzkumu se jednalo o 10,4% dívek a 15,8% chlapců. Z těchto dat mimo jiné vyplývá, že 59,8% respondentů ve věkovém rozmezí 15-17 let již mělo první pohlavní styk (Katrňák 2011, 81).

Data sledující vztah mezi věkem a prvním sexuálním stykem ve své knize „Lékařská sexuologie“ uvádí i Jaroslav Zvěřina, přičemž tvrdí že průměrný věk, ve kterém česká mládež absolvuje první pohlavní styk, je 17 let (Zvěřina, 2012).

Za cílem získání respondentů, u nichž atribut panenství či panictví již společnost neočekává vzhledem k jejich věku, se zaměřím na věkovou skupinu 19-25 let, kteří ačkoliv mohli provozovat jiné formy sexuálního kontaktu, neprovozovali doposud pohlavní styk jako takový.

Výběr respondentů bude probíhat formou snowballingu. Jako začátek tohoto řetězce nabalování bych použila svého 1 kamaráda a 1 kamarádku, kteří do této skupiny zapadají a od nich bych sbírala další takovéto jedince, kteří s nimi mají společné dané charakteristiky. V případě, kdy by touto formou nebyl nasbírán dostatečný vzorek respondentů, byli by zbylí respondenti oslovovaní jiným způsobem, tudíž bych se například rozhodla hledat v řadách přátel mně blízkých přátel, kteří sice do této skupiny nezapadají, avšak by někoho takového znát mohli.

Vzhledem k faktu, že se bude jednat o skupinu lidí v mém věku, budu volit formu polostrukturovaného rozhovoru s přímo formulovanými otázkami, avšak z mé strany s respektem k jejich komfortu v takovém slova smyslu, že respondenty nechám více se rozmluvit o tom, o čem jim bude příjemné, na což se případně i budu doptávat, abychom zašli v rozhovoru do určité hloubky, a naopak nebudu násilně vyžadovat odpovědi na něco, co by respondentovi bylo značně nepříjemné odpovídat.

Za cílem respondentova pohodlí a větší otevřenosti a ochoty se důvěrně rozmluvit, nebudu mít přímo stanovené místo, na kterém budou tyto rozhovory prováděny a nechám možnost respondenta si určit, kde by se chtěl za cílem rozhovoru sejít. Pokud by respondent neměl žádné požadavky na místo setkání, budu volit na základě aktuálního počasí mezi nějakým místem venku či nějakou útulnější kavárnou. Obě místa je však nutné volit takovým způsobem, aby rozhovor neprobíhal s velkým množstvím lidí kolem, které by mohlo respondentovu otevřenost narušit.

Prvním krokem v průběhu analýzy dat budou přepisy rozhovorů. I přes fakt, že rozhovory budou nahrávány, budou přepisy vytvářeny neprodleně od provedení jednotlivých rozhovorů, aby do nich mohly být zahrnuty i postřehy pozorovatele. Konkrétně je myšleno neverbální chování jedince, jako gestikulace, výraz ve tváři respondenta či tón hlasu. Tímto dojde k zahrnutí většího rozměru celého rozhovoru, přičemž následně mohou být nalezena data, která by z pouhého přepisu rozhovoru nemusela vyplynout.

Po nashromáždění dostatečného množství materiálů neboli přepisů rozhovorů, budou tyto rozhovory analyzovány metodou otevřeného kódování dle principů zakotvené teorie. Při tomto procesu dojde k vytváření řady pojmů, které budou dále seskupovány do určitých kategorií. Pojmy při tomto postupu nemají pouze označovací funkci, nýbrž mezi nimi existují určité vztahy (Strauss, Corbinová 1999, 15).

Jakmile bude proces kódování jednotlivých rozhovorů dokončen, bude možné hledat kategorie pojmů, objevující se ve více rozhovorech, na základě čehož dojde k umožnění utváření a vysvětlení teorie, vypovídající za celou skupinu respondentů, což je právě cílem této metody (Strauss, Corbinová 1999, 15).

Etické souvislosti zvažovaného projektu

Nutná bude obezřetnost po celou dobu jednání s respondenty, aby nebylo získávání dat ohroženo jak po stránce míry sdělení od konkrétního respondenta, tak po stránce sběru kontaktů na další potenciální respondenty. Celkově tedy bude výzkum záviset primárně na výzkumníkovi a jeho respektu. Vzhledem k citlivosti tématu nebudou respondenti nuceni k odpovědi na něco, co by jim mohlo být značně nepříjemné, a budou mít možnost rozhovor kdykoliv ukončit.

U všech respondentů bude na začátku předložen k podpisu informovaný souhlas, bude zachována diskrétnost a budou anonymizováni formou nahrazení jejich křestních jmen, jmény náhodnými, aby však nedocházelo ke zkreslení zjištěných dat, věk zůstane neupravován. Veškeré získané informace budou využity pouze pro účely bakalářské práce a budou dostupné pouze autorce a vedoucí práce.

Zdroje využití při psaní projektu

BEDNÁROVÁ, Lenka. Sexualita náctiletých: BEZPEČNÝ SEX, OBAVY A RIZIKA [online]. 2015 [cit. 2020-06-20]. Dostupné z : <http://www.antropoweb.cz/webzin/index.php/webzin/article/view/205>

FOJTÍKOVÁ, Magdaléna. Odlišná pojetí intimity a sexuality [online]. Olomouc, 2013 [cit. 2020-05-10]. Dostupné z : <https://theses.cz/id/9g2yuc/00177360-120744771.pdf>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce Doc. Mgr. Martina Cichá, Ph.D.

GIDDENS, Anthony. Proměna intimity: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech / Anthony Giddens ; z anglického originálu přeložil Ivo Možný. 2012. ISBN 9788026201755.

KATRŇÁK, Tomáš. Na prahu dospělosti: partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti. Praha: Dokořán, 2011. Bod (Dokořán). ISBN 978-80-210-5455-4.

MIRANDA-RIBEIRO, Paula. THE STUD, THE VIRGIN, THE QUEER, AND THE SLUT: A QUALITATIVE STUDY OF TEENAGE SEXUAL IDENTITY IN THREE BRAZILIAN COMMUNITIES [online]. In: . 2003 [cit. 2020-06-20]. Dostupné z : https://www.researchgate.net/profile/Paula_Miranda-Ribeiro/publication/4805633_The_stud_the_virgin_the_queer_and_the_slut_a_qualitative_study_of_teenage_sexual_identity_in_three_brazilian_communities/links/5cc14141a6fdcc1d49acdadf/The-stud-the-virgin-the-queer-and-the-slut-a-qualitative-study-of-teenage-sexual-identity-in-three-brazilian-communities.pdf

STRAUSS, Anselm L. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie / Anselm Strauss, Juliet Corbinová ; [překlad Stanislav Ježek]. 1999. ISBN 808583460X.

TANENBAUM, Leora. „Slut! Growing up female with a bad reputation.“ Pp.:209-215 In J.Z .Spade a C.G.Vanetine (eds,) Kaleidoscope of Gender. Los Angeles: Pine Forge Press

ZVĚŘINA, Jaroslav. Lékařská sexuologie. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2049-7.

Orientační seznam literatury

Alespoň 10 textů u projektů bakalářských prací, alespoň 15 textů u projektů diplomových prací.

1. CARPENTER, Laura. 2002. Gender and the Meaning and Experience of Virginity Loss in the Contemporary United States. *Gender & Society*. 16 (3): 345-365.
2. FAFEJTA, Martin. Úvod do sociologie pohlaví a sexuality. Věrovany: Jan Piszkiwicz, Sociologický časopis, 2004
3. FOUCAULT, Michel. Dějiny sexuality. I, Vůle k vědění / Michel Foucault ; [z francouzského originálu ... přeložil Čestmír Pelikán]. 1999. ISBN 8023850903.
4. GIDDENS, Anthony. Proměna intimity: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech. Praha: Portál, 1999
5. GOFFMAN, Erving. Stigma: poznámky k problému zvládnutí narušené identity. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. Most (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-864-2921-0.
6. HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace [online]. 3. vyd. Praha: Portál, 2012 [cit. 2021-5-30]. ISBN 978-80-262-0219-6. Dostupné z : <https://dnnt.mzk.cz/view/uuid:a741dc10-160c-11e8-bdb0-005056827e51?page=uuid:62668980-4328-11e8-813c-5ef3fc9bb22f>
7. KATRŇÁK, Tomáš. Na prahu dospělosti: partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti. Praha: Dokořán, 2011. Bod (Dokořán). ISBN 978-80-210-5455-4.
8. STRAUSS, Anselm L. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie / Anselm Strauss, Juliet Corbinová ; [překlad Stanislav Ježek]. 1999. ISBN 808583460X.
9. TANENBAUM, Leora. 2008. „Slut! Growing up female with a bad reputation.“ Pp.:209-215 In J.Z .Spade a C.G.Vanetine (eds,) Kaleidoscope of Gender. Los Angeles: Pine Forge Press
10. ZVĚŘINA, Jaroslav. Lékařská sexuologie. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2049-7.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.

----- vyplňuje katedra -----

Vyjádření zvoleného vedoucího semináře k obsahu projektu

Souhlasím/ nesouhlasím; v případě nesouhlasu zdůvodnění; případně doporučení jak projekt do zahájení bc. / diplomového semináře doplnit. Posuzována je především připravenost projektu k tomu, aby mohl být předmětem diskuse v semináři, do kterého je podáván.

Vyjádření garanta studijního programu k souladu tématu práce se studijním programem

Souhlasím / nesouhlasím; v případě nesouhlasu zdůvodnění. Posuzována je především relevance projektu ke studovanému SP.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Návod rozhovoru (text)

O respondentovi

-věk

-genderová identifikace

-nejvyšší dosažené vzdělání

-obor studia/zaměstnání

-víra?

-kde žije?

-Orientace?

- Co si obecně myslíš o tématu prvního sexuálního styku?
- Existují podle tebe nějaké společenské normy a očekávání ve spojitosti s prvním sexem?
- Měl(a)/máš někdy pocit, že nějakým způsobem vybočuješ?
- Setkala si se někdy se situací, kdy by ti bylo přímo dáváno najevo, že vybočuješ? (Myšleno jak v pozitivním slova smyslu tak i v negativním - případně lze rozebrat obě zkušenosti)
- Pociťuješ, že by k panenství/panictví bylo ze strany společnosti vázané nějaké stigma?
- Pozoruješ kolem sebe ve společnosti nějaké chování ve spojitosti se sexualitou, nad kterým se z nějakého důvodu pozastavuješ? Třeba, že s ním úplně nesouzníš nebo naopak ti přijde pokrokové?

- Zkušenost se vztahy?
- Zkušenost s nějakými sexuálními praktikami?
- Vlastními slovy, co je u tebe důvodem, že jsi stále panna/panic?
- Co pro tebe znamená, být panna/panic?
- Ovlivňuje tvoje panenství/panictví nějakým způsobem nějaké oblasti tvého života? (vztahy – jejich navazování, socializace atd.)
- Pociťoval(a) si někdy nějaké negativní emoce spojené s tím, že si panna/panic?
- Pociťoval(a) si někdy nějaké pozitivní emoce spojené s tím, že si panna/panic?
- Má podle tebe atribut panenství/panictví nějaké výhody/nevýhody?

- Co pro tebe osobně znamená ztráta panenství/panictví a tím pádem první sexuální styk?
- Jaké máš pocity z představy ztráty panenství a tím pádem prvního styku?

- Kdo z tvého okolí ví o tom, že jsi panna/panic?
- Účastníš se konverzací a debat se sexuální tematikou? Jak se v nich cítíš?
- Mluvíš otevřeně o tom, že jsi panna/panic?
- Mohl(a) bys mi popsat nějakou situaci, kdy jsi někomu svěřil(a), že jsi panna/panic?
- Ovlivnila popisovaná či jiná zkušenost s konverzací na dané téma tvůj postoj k „svěřování se“?

- Máš ve svém okolí někoho, kdo je také panna/panic?
- Vyhledáváš v tomto ohledu sobě podobné lidi například na sociálních sítích?

- Když je holka v 20 letech panna, co si o tom myslíš?
- Když je kluk ve 20 letech panic, co si o tom myslíš?
- Začal by si vztah s pannou/panicem?
- Věříš v existenci dvojitého standardu co se sexuálního chování týče?
- Myslíš si, že lze tento dvojitý standard sledovat i v otázce prvního sexuálního styku a zdrženlivosti?